Тексерілді: ____________
Мектепке дейінгі ұйымның
әдіскері А.Қ.Төрежанова

Бекітемін: ____________
№ 1 педагогикалық кеңес
31 08 2023
Теректі мектеп - балабақшасының
директоры: Б.М.Нурсултанов

«Түрлі жас» тобына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Тәрбиешілер: Боранбаева Сандуғаш Мақзумқызы
Қонысбай Рауан Қошанқызы

2023 - 2024 оқу жылы

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: қыркүйек айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Ұйымдастырылған іс -әрекеттің міндеттері**
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолға және иық белдеуіне, денеге, аяққа арналған жаттығулар қолдарын жоғарыға және жанына көтеру, бір қолындағы затты алдына әкеліп, екінші қолына ауыстыру; қолдарын шапалақтау. Допты бір-біріне беру, аяқты өзіне қарай тарту, қалаш тәрізді дөңгелету, отырған, жатқан қалыпта екі аяқты созу, түрегеліп тұрған қалыптан солға, оңға, алға қарай еңкею. Отырып, аяқтың ішкі қырымен құм салынған қапшықты алу, екі аяғымен секіру. **Негізгі қимылдар:** Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы еркін жүру және жүгіру дағдыларын қалыптастыру: сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі, тізені жоғары көтеріп жүру Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы жүгіру дағдыларын қалыптастыру: сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі, аяқтың ұшымен, қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіру Екі аяқтап басты затқа тигізе отырып, жоғары қарай 2-3 метр қашықтықта алға қарай жылжи отырып секіру Бір-бірінен 1,5–2 метр арақашықтықта отырып, аяқты алшақ ұстаған қалпында допты домалату Тура бағытта 4–6 метр арақашықтықта, "жыланша еңбектеу Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір-бірінен 10 см қашықтықта орналасқан тақтай бойымен жүру Сапқа бір-бірден тұру. **Қимылды ойындар7** Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимылдардыүйлестіруге үйрету. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру**. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәйқасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.**

	Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру (ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Тыныс алу жаттығуларын жүргізу.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Негізгі қимылдар.** **Жүру;** өкшемен. аяқтың сыртқы қырымен, адымдап жүру. **Тепе-теңдікті сақтау**; сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15см) жүру **Жүгіру;** аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру. **Еңбектеу, өрмелеу:** 10метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу. **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секру, 2-3мерт қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру. **Лақтыру, домалату, қағып алу:** заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; заттарды қашықтыққа лақтыру (3,5-6,5 мертден кем емес) Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір - бірден сапқа тұру **Ырғақтық жаттығулар**. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **Жалпы дамытушы жаттығулар.** **Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар**. Қолды алға , екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару **Кеудеге арналған жаттығулар**. Екі қолды белге қойып , оңға – солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). **Аяққа арналған жаттығулар.** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою тарсылдату. **Қимылды ойындар**. **Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту.** Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың доптар мен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулар мен ойындарын қолдау, денешынықтыру құралдары спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру **Салауатты өмір салтын қалыптастыру**. Балаларға адамның дене және сезім мүшелері, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатын туралы түсінік беру.

	Дене белсенділігі (таңертеңгі жаттығу шынықтыру, спорттық және қимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсінікті кеңейту) **Мәдени - гигеналық дағдыларды жетілдіру**. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сырткы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне – өзі қызмет көрсету дағдылары**. **Өзіне – өзі қызмет көрсету дағдыларын:** өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру **Сауықтыру-шынықтырушаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю.
Сөйлеуді дамыту (3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті** Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айта білу. **Сөздік қор:** Ойын мен ойын жаттығулары арқылы сөздік қорын кеңейту. **Тілдің грамматикалық құрылымы:** Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру. **Байланыстырып сөйлеу:** Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде байланыстырып сөйлеу.
Сөйлеуді дамыту (4 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты , дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді (р,л) дыбыстарды анықтауға жаттықтыру Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтармен жаңылтпаштар айтқызу. **Сөздік қор.** **Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту**: тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сөйлеуде қолдану. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. **Тілдің грамматикалық құрылымы**. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдер мен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдер мен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райы мен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** **Диалогтік сөйлеуді жетілдіру**: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.

Көркем әдебиет (3 жас)	**Кітаптарға қызығушылықтарын ояту** Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру. Оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айту, балалардың пікірлерін тыңдау.
Көркем әдебиет (4 жас)	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты) ынталандыру.
Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Күнделікті еркін ойында балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту. **Сөздік қор.** Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен табиғат нысандарының атауларын өздігінен қолдануды қалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату. **Байланыстырып сөйлеу.** Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту.
Қазақ тілі (4 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға Мүмкіндік беру **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді , анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың , табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым - қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле»)білдіретін сөздерді үйрету Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегі мен байланыстылығын түсіндіру Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне

	жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құрап білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдер мен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым - қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдер мен жауап беруге, өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір – біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір - бірі мен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан.** Біртекті заттардан топтар құрастыру және олардың біреуін бөліп көрсету. **Шама.** Ұзындығы мен ені бойынша екі қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру. **Геометриялық пішіндер.** Геометриялық пішіндерді «үшбұрыш, шаршы, дөңгелек» тану және атау. **Кеңістікте бағдарлау.** Өзіне тікелей жақын кеңістік бағдарын анықтау, заттарды сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру. **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктерін тану және атау - таңертең, күндіз, кеш, түн.
Математика негіздері (4 жас)	**Жиын.** Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу. **Сан, санау.** 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау , сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру 5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру. **Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. **Геометриялық фигуралар**. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау - қысқалау, кеңдеу - тарлау, жоғары - төмен, қалың - жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **Кеңістікті бағдарлау.**

	Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға - артқа, оңға - солға, жоғары - төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **Уақытты бағдарлау**. Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрылыс материалдарынан әртүрлі түстегі және пішіндегі бөлшектерден қарапайым құрылыстар құрастыру.
Құрастыру (4 жас)	Дайын құрылыс пен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. Табиғи, қалдықматериалдарданқұрастыру. Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер-тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру. Ұқыптылыққа тәрбиелеу. Қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Сурет салу (3 жас)	Көкөністер мен жемістердің суретін салу. Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру. Суретсалуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу (4 жас)	**Сурет салу.** Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киізүйге, оның жабдықтарына, тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік - қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту. **Заттардың пішіні**: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құсқанаты», «бүршік», «қызғалдақ», «қошқармүйіз», «қойізі», «құстұмсық», «ботамойын», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Пішінін ескере отырып, ою – өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру.

	Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.
Мүсіндеу (3 жас)	Саз балшық, қамыр, ермексаз кесектерінен бөліп алу, дөңгелектеу, ширату, созу тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық - түлік тағамдарын мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру.
Мүсіндеу (4жас)	Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу. Балалардың көлемді пішіндермен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету , оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ , шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Жапсыру (3 жас)	Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру.
Жапсыру (4 жас)	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты ,шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойы мен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. Шығармашылық қиялды дамыту. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Түрлі сипаттағы әндердің мазмұны мен көңіл күйін қабылдау; **Ән айту.** Дыбыстаудың бірыңғай күшімен бірдей қарқында ән салу. Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Бірінің артынан бірі жүру барысында би ырғағын, музыканың би сипатын игеру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Балаларды музыкалық аспап-қоңыраумен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалық аспапты ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту.

	Музыка тыңдау. Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). **Ән айту**. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру. Музыкалық-ырғақты қимылдар. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріс пен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру. «Қамажай» биін үйрету
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала, оның отбасы, үйі.** «Мен» бейнесін, құрдастарын, өзін балалар қоғамының бір мүшесі ретінде сезінуге үйрету. **Заттық әлем.** Заттардың айырмашылықтары мен атауларын атау дағдыларын қалыптастыру. **Көлік, байланыс құралдары.** Көлік құралдарының түрлерімен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, аулас ыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Балаларда «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерді дамыту. **Менің Отаным–Қазақстан.** Балалар тұратын қала мен ауыл туралы білімдерін қалыптастыру. Балабақшада, үйде, көшеде тәртіп сақтауға баулу. Балаларды әдепті қарым-қатынасқа үйретуді жалғастыру (амандасуға, қоштасуға, көмек көрсеткені үшін алғыс айтуға үйрету) **Өсімдіктер әлемі.** Ағаштардың, дала гүлдерінің, кейбір көгөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану. **Жануарлар әлемі.** Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау.** Қоқыс қалдырмау, қоқысты жинау, бұтақтарды сындырмау.
Қоршаған	**Бала, оның отбасы, үй**.

ортамен таныстыру (4 жас)	Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы білімдерін жетілдіру **Заттық әлем.** Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдір. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу. Байланыс және қозғалыс құралдары. Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атай білу дағдыларын қалыптастыру. **Еңбекке баулу**. Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілік пен қарауды қалыптастыру Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелермен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) реті мен қою. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару, жапырақтарды жинау, ауладағы гүлдерді суару, қыстайтын құстарды қоректендіру. Жақындарының мамандықтарымен таныстыру, олардың атқаратын қызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің еңбегі, (қала мен ауылдың байланысы), диқанның еңбегі туралы білімді қалыптастыру **Адамгершілік және патриоттық тәрбие**. Балаларды адамгершілікке, өзара көмек беруге, ренжіген балаға жанашырлық танытуға және ренжіткен баланың әрекеттерінің әділдігіне көз жеткізіп себебін анықтауға, әділ болған жағдайда әрекет еткен баланың әрекеттерін қолдауға, бірге, келісіп ойнауға, құрдастарының өтініші бойынша ойыншықтары мен бөлісуге, айналасында болып жатқан жағдайларды ой елегінен өткізіп, өзінің әділ пікірін білдіруге баулу. Менің Отаным – Қазақстан. Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. **Жолда жүру ережелері**. Көлік түрлері, жол бөліктері (тротуар, жолдың жүру бөлігі мен жаяу жүргіншілер өтетін жол және жер асты жолдары, велосипедке арналған жол), бағдаршам белгілері, жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру. Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру **Өлі табиғат құбылыстары мен заттары.** Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты),соған сәйкес киіну. **Өсімдіктер әлемі**. Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту **Жануарлар әлемі**. Төрттүлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы

	ересектердің еңбегі туралы ұғымдарын кеңейту. Балалардың жалпы қабылданған мінез – құлық ережелері мен нормаларын меңгеруіне ықпал ету. Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңке мен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау); қоршаған ортада, табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін білу (қоқыс тастамау, өздігінен от жақпау).

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: қазан айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Ұйымдастырылған іс -әрекеттің міндеттері**
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Көзбен бағдарлай отырып, ауызша нұсқаулармен ойын түріндегі жаттығуларды (жануарлардың қозғалысына еліктеу) педагогпен бірге орындауға үйрету. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау. **Қолға және иық белдеуіне, денеге, аяққа арналған жаттығулар -** қолдарын жоғарыға және жанына көтеру, бір қолындағы затты алдына әкеліп, екінші қолына ауыстыру; қолдарын шапалақтау. Допты бір-біріне беру, аяқты өзіне қарай тарту, доға тәрізді дөңгелектеп иу, Отырған, жатқан қалыпта екі аяқты созу, түрегеліп тұрған қалыптан солға, оңға, алға қарай еңкею. Отырып, аяқтың ішкі қырымен құм салынған қапшықты алу, екі аяғымен секіру. **Негізгі қимылдар.** Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы еркін жүру және жүгіру дағдыларын қалыптастыру: сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі, тізені жоғары көтеріп жүру, тізені жоғары көтеріп жүру аралықты сақтай отырып, бағытты өзгертіп қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіру. **Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы жүгіру дағдыларын қалыптастыру:** Сапта бір-бірлеп, бірінің артынан бірі, аяқтың ұшымен, қол мен аяқ қозғалыстарын үйлестіру, аралықты сақтай отырып, бағытты өзгертіп, шеңбер бойлап жүгіру. Екі аяқтап басты затқа тигізе отырып, жоғары қарай 2-3 метр қашықтықта алға қарай жылжи отырып секіру, тұрған жерінен ұзындыққа секіру. Бір-бірінен 1,5–2 метр арақашықтықта отырып, аяқты алшақ ұстаған қалпында допты домалату, допты екі қолымен көкірек тұсынан кері, екі қолмен жоғары, бастан асыра, жоғарыға, еденге (жерге) қарай төмен лақтыру. Тура бағытта 4–6 метр арақашықтықта, "жыланша еңбектеу, арасы алшақтанған заттар арасымен, еденге қойылған тақта бетімен еңбектеу. Тепе-теңдікті сақтай отырып, бір-бірінен 10 см қашықтықта орналасқан тақтай бойымен жүру, еңгіс тақта бойымен (20-30 см) жүру дағдыларын қалыптастыру; Сапқа бір-бірден тұру. шеңберге шағын топтармен және барлық топпен қайта тұру дағдыларын қалыптастыру (тәрбиешінің көмегімен, бағдар бойынша). **Қимылды ойындар**

	Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимылдарды үйлестіруге үйрету. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру**. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, таракты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпен шәйқасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып,шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Сезім мүшелерін ажыратуға және атауға (көз, құлақ, мұрын, ауыз) үйрету,олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру(ұсақ заттарды құлаққа, мұрынға тықпау). **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Тыныс алу жаттығуларын жүргізу.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Негізгі қимылдар** Сапта бір – бірден жүру, жүруді жүгірумен, секіру мен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру **Тепе-теңдіктісақтау**: сызықтардың, арқанның, тақтайдың, гимнастикалық скамейканың, бөрененің бойымен жүру, қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу; **Жүгіру:** Сапта бір - бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру Еңбектеу, өрмелеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабырғаға жоғары - төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру. **Лақтыру, домалату, қағып алу**. Оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5метр қашықтықтан), 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасының биіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. **Ырғақтық жаттығулар**. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау **Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.

	Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу, қолдың білектерін айналдыру **Кеудеге арналған жаттығулар.** Екі қолды белге қойып, оңға – солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты).Оңға, солға еңкею, шалқаю. **Аяққа арналған жаттығулар.** Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. Тізені бүгу, алға созу, қайтадан бүгу және түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру **Спорттық жаттығулар.** Мұз жол мен өз бетінше сырғанау. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа – райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгөністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру. **Мәдени – гигеналық дағдыларды жетілдіру** Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын (қасық, шанышқы), майлықты дұрыс қолдану, тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю. **Өзіне –өзі қызмет көрсету дағдылары** Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру – шынықтыру шаралары** Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сөйлеуді дамыту (3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті** Сауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды айта білу; дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту. **Сөздік қор:** Ойын мен ойын жаттығулары арқылы сөздік қорын кеңейту; жалпы белгілері бойынша заттарды топтастыру (ойыншықтар, киімдер, аяққиімдер, ыдыстар, жиһаздар). **Тілдің грамматикалық құрылымы:** Сөйлеуде зат есімдерді жекеше, көпше түрде қолдану. **Байланыстырып сөйлеу:** Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі және өлі табиғат нысандарын бақылау кезінде байланыстырып сөйлеуді; шағын тақпақтар мен өлеңдерді жаттау мен ересектердің сөзін тыңдау және түсіну дағдыларын дамыту.
Сөйлеуді дамыту (4жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті** **Артикуляциялық аппаратты жетілдіру.** Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету

	Сөздік қор. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен ,еңбек әрекетін білдіретін етістіктер мен толықтыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету(отыр, жүр, жүгір). **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу.
Көркем әдебиет (3 жас)	**Оқу, әңгімелеу.** Ертегілердің мазмұнын түсінуге, тыңдауға, бейнелі сөздерді есте сақтауға үйрету. Тақпақтарды, өлеңдерді мағыналы, асықпай және дыбыстарды анық айтуға дағдыландыру. Кейіпкерге, оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге баулу.
Көркем әдебиет (4 жас)	**Көркем әдебиет.** Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпашайту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауынажағдай жасау: бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауыз екі сөйлесуде. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты,сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту. **Сөздік қор.** Ауызекі сөйлеуде түрлі балалар әрекеттерінде қоршаған орта заттары мен табиғатнысандарыныңатауларынөздігінен қолданудықалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануға үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту, балалардың өздеріне айтылған сөзді, пікірді түсінуін қалыптастыру.
Қазақ тілі (4жас)	**Қазақ тілі.** **Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауға мүмкіндік беру. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс алуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту.

	Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атау дағдыларын қалыптастыру. Туыстық қарым – қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу. Тыңдалған шығарма кейіпкерлерінің бейнесін сахналық қойылымдарда жеткізе білуге, еркін ойындарда кейіпкерлердің бейнесін басқа қырынан көрсете білуге мүмкіндік беру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдер мен жеткізуге мүмкіндік беру. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан.** "Көп", "біреу", "бір-бірден", "бір де біреуі жоқ" ұғымдары туралы түсініктерін қалыптастыру. **Шама.** Ұзындығы мен ені бойынша , биіктігі мен қалыңдығы бойынша екі қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру; **Геометриялық пішіндер** Геометриялық пішіндерді тану және атау «үшбұрыш, шаршы, дөңгелек». **Кеңістікте бағдарлау.** Өзіне тікелей жақын кеңістік бағдарын анықтау, заттарды сол жақтан оң жаққа қарай орналастыру. өзінің дене мүшелерін (басы, аяғы, қолы) бағдарлау және атау. **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктерін тану және атау - таңертең, күндіз, кеш, түн.
Математика негіздері (4 жас)	**Жиын.** Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақсалыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу. **Сан, санау.** 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға , «барлығықанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. **Шама.**

	Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдер мен белгілеу. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету , геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен , қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрылыс материалдарынан құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгі бойынша және ойдан құрастыру.
Құрастыру (4 жас)	**Бала, оның отбасы, үй.** Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы өсіп, жетілген ересек бала ретінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеу. Оның өсуі мен дамуы, өткені, бүгіні және болашағы туралы түсініктерді қалыптастыру («Мен кішкентай болдым, мен өсіп келемін, мен ересек боламын»). Мектеп туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (мектепке баруға ынтасын, қызығушылығын арттыру). Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атай білуге үйрету, өзін құрметтеуге, өз қадір-қасиетін сезінуге, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу.
Сурет салу (3 жас)	Көкөністер мен жемістерді, ыдыстарды, ойыншықтарды, бірнеше көлденең және тік сызықтардан заттар салуды (дуал) үйрету. Өз бетінше ойынан сурет салуға мүмкіндік беру. Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу (4 жас)	Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киізүйге, оның жабдықтарына, тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту. **Заттардың пішіні:** Дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік , бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға деген ұмтылысты қолдау. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.

Мүсіндеу (3 жас)	Қамыр, ермексаз кесектерінен бөліп алу, дөңгелектеу, ширату, созу тәсілдерін пайдалана отырып, көкөністер мен жемістерді, кейбір заттарды, азық-түлік тағамдарын мүсіндеу дағдыларын қалыптастыру; алақандарының арасында, жазықтықта түзету және домалақтау қозғалыстары арқылы кесектерді жаю, элементтерді қарапайым заттарға (ыдыстар, ойыншықтарды мүсіндеу) біріктіру білігін жетілдіру.
Мүсіндеу (4 жас)	Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Жапсыру (3 жас)	Дайын пішіндерден заттардың бейнесін жасауға үйрету бейнеленген заттарға сәйкес түстерді таңдау. Желімдеудің техникасы; желімді қылқаламға ұқыпты түрде жағып алу, ересектер даярлаған ірі және барынша ұсақ элементтерді орналастыру мен желімдей білуін қалыптастыру.
Жапсыру (4 жас)	Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Түрлі сипаттағы әндердің мазмұны мен көңіл күйін қабылдау; Аспаптардың, музыкалық және шулы ойыншықтардың дыбысталуын ажыратуды үйрету; ересектердің орындауындағы және аудио-бейне үн таспадан музыка тыңдауды дамыту. **Ән айту.** Дыбыстаудың бірыңғай күшімен бірдей қарқында ән салуды жетілдіру. Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Бірінің артынан бірі жүру барысында би ырғағын, музыканың би сипатын игеру; әуенмен бірге би қозғалыстарының қарапайым элементтерін орындау; **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Балаларды музыкалықаспапсылдырмақпен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалық аспапты ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	**Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбыра мен орындалғаı әндермен күйлерді тыңдату. **Ән айту**. Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру.

	Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен әнайтып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен ептілік таныту ,музыканың көңілді, ойнақы сипатына жырата білу, атрибуттармен би қимылдарын орындау. Қазақтың ұлттық би өнерімен таныстыру . «Қамажай» биін үйрету.
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала,оның отбасы, үйі.** Әртүрлі ойындарды өз бетінше ойнауға үйрету **Заттық әлем.** Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін,пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру. **Көлік, байланыс құралдары.** Көлік құралдарының түрлерімен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Мүмкіндіктеріне қарай күтушіге, ауласыпырушыға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Өзгенің еңбегінің нәтижесіне құрметпен карауға тәрбиелеу,көмек көрсету ниеттерін қолдау. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Балаларда «дұрыс»немесе «дұрыс емес»,«жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерді дамыту **Менің Отаным–Қазақстан.** Еліміздің астанасы, ҚазақстанРеспубликасының мемлекеттік рәміздері туралы білімдерін қалыптастыру. Балалар тұратын қала мен ауыл туралы білімдерін қалыптастыруды пысықтау. Балабақшаның үй-жайлары мен ауласында тәртіп пен тазалық сақтауға үйрету. **Өсімдіктер әлемі.** Ағаштардың, кейбір көкөністер мен жемістердің, бөлме өсімдіктерінің 2-3 түрін тану және атау, өсімдік бөліктерін тану. **Жануарлар әлемі.** Үй жануарлары мен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыруды жетілдіру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райының жағдайын анықтау (суық,жылы,ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеуді игерту. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау** Қоқыс қалдырмау, қоқысты жинау,бұтақтарды сындырмау, саңырауқұлақтармен жидектерді жемеу, жануарларға тиіспеу дағдыларын қалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	**Заттық әлем.** Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыру. Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажырата білу,

	оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) білу, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелері туралы білу. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу. **Еңбекке баулу**. Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру: бастаған істі аяғына дейін жеткізе білу, оны жақсы орындау. Топты және ойын алаңын таза ұстауға, ойыншықтарды жинауда тәрбиешіге көмектесуге баулу. **Менің Отаным–Қазақстан.** Отанымыз –Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран)құрметпен қарауға тәрбиелеу. Отан қорғаушылар, Қазақстан Республикасының әскері туралы ұғымдарын кеңейту. Отанды сүюге, патриотизмге тәрбиелеу. Қазақстан Республикасының басқаласы –Астана қаласы, республикадағы қалалар мен ауылдардың атаулары, олардың көрікті жерлері, ауыл мен қала өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: қараша айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	**Ұйымдастырылған іс -әрекеттің міндеттері**
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Доптарды бір қолынан екінші колына салу,алдына,артқа апару,басынан жоғары көтеру; қолдарына алдына немесе басынан жоғары, артына апарып шапалақтау; допты бір-біріне басынан жоғары(артқа және алға)беру, жан-жакқ а(солға-оңға) бұрылу; аяқтың ұшына көтерілу, аяқты алға қарай қою, аяқты жан-жаққа, артқа қою. **Негізгі қимылдар.** Әр түрлі бағытта: тура,шеңбер бойымен тапсырмаларды орындай отырып жүру арқан бойымен жүру, тура жолмен жүру. Бірқалыпты, аяқтың ұшымен, сапта бір-бірден, аланның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура, шеңбер бойымен жүгіру. 1,5–2метр қашықтықтан допты бір-біріне, заттардың арасымен, қақпаға домалату. Еденге қойылған тақтай бойымен, арқанның, доғаның астымен (биіктігі 40сантиметр) еңбектеу, заттарды айналып және заттардың арасымен секіру, 15-20 сантиметр биіктіктен секіру. Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа тұру. **Қимылды ойындар.** Кеңістікті бағдарлауға,«жүгір»,«ұста»,«тұр»белгілеріне сәйкес әрекет етуге үйрету. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру**. Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазала[illegible] дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін ақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, колды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасық пен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға,ұқыптылыққа, киіміндегі ол қылықтарды байқауға,оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.**

	Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, «салауатты өмір салты» және о ұстану туралы алғашқы үсініктер беру. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**. Серуенде қимылды ойындар мен дене жаттығуларына қатысуғақызығушылықты арттыру.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Негізгі қимылдар.** Жүгіру: аяқтың ұшымен,тізеніжоғары көтеріп,адымдап жүгіру, сапта бір-бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; тү тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру, 1–1,5 минутішіндебаяу қарқынмен жүгіру,орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қосаяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; **Аяққа арналған жаттығулар.** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын қою, тарсылдату. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру.** Балаларға адамның дене және сезім мүшелері, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді,тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау,құрғату.Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Сауықтыру-шынықтырушаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сөйлеуді дамыту (3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты (а,ә,е,о,ұ) және кейбір дауыссыз (п-б,к-қ,т-д,ж-ш,с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту. **Сөздік қор.** Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіреті заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқкиім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану. **Байланыстырып сөйлеу.** Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну,сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беруді дамыту.

Сөйлеуді дамыту (4 жас)	**Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту:** ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. **Байланыстырып сөйлеу**. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу
Көркем әдебиет (3 жас)	Кітаптарға қызығушылықты ояту. Таныс кітаптардағы суреттерді балалармен бірге қарастыру, оларға суреттердің мазмұны туралы эмоционалды түрде айтуды, балалардың пікірлерін тыңдауды жетілдіру.
Көркем әдебиет (4 жас)	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектер мен бірге ертегімен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастыруға баулу. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру , санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дыбыстық аппаратты, сөйлеу кезінде тыныс алуды, естуді дамыту. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы күнделікті жиі қолданылатын туыстық қатынасқа байланысты сөздерді («бөпе»,«аға», «апа», «іні»,«қарындас») ай және түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Бұйрық райлы етістіктерді жекелей қолдануға баулу (бар,кел,айт). **Байланыстырып сөйлеу.** Алдын ала үйретілген сөйлеу үлгілерін есте сақтап,әңгімелесе білуге баулу.
Қазақ тілі (4 жас)	Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу. Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегі мен байланыстылығын түсіндіру Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға, кейіпкердің іс-әрекетіне өз ойын білдіруге баулу. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдер мен жауап

	беруге, өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан.** Қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу. **Шама.** Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа, биік-аласа, артық-кем) салыстыру. **Геометриялық пішіндер** Балаларды геометриялық фигура үшбұрышпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндік беру. **Кеңістікте бағдарлау** Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды: үстінде-астында үйрету. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлауды дамыту: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
Математика негіздері (4 жас)	**Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдермен белгілеу. **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр).
Құрастыру (3 жас)	Балалардың құрастыруға қызығушылығын арттыру, конструкторлардың түрлері мен таныстыру. Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер,кірпіштер ажырата білуге үйрету. Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Құрастыру (4 жас)	Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. **Қағаздан құрастыру.** Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. **Табиғи,қалдық материалдардан құрастыру.** Қазақ халқының табиғи материалдардан жасалған бұйымдарымен (ер-тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмысты заттарымен (күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандай материалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи

	(мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғышта заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікк сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
Сурет салу (3 жас)	Көлденең және тік сызықтарды салу,олардың қиылысуын жүргізе білу, әр түрлі пішіндегі ыдыс-аяқ, ойыншықтар, жануарлар, заттар бейнелеуді. Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды үйрету. Қазақ ою-өрнектерінің қарапайым элементтерін қайталап салуға баулу. Сурет салуда қауіпсіздікті сақтауға,ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу (4 жас)	Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құсқанаты», «бүршік», «қызғалдақ», «қошқар мүйіз», «қой ізі», «құстұмсық», «ботамойын», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін,олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтау, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық ою лардыашық түстермен кезектестіру дағдылары нқалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояуда сызбалармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу.
Мүсіндеу (3 жас)	Кесектерді алақандарының арасында домалату,есу,жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеуді (ыдыстар,ойыншықтар) үйрету. Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға,ұқыпты болуға баулу.
Мүсіндеу (4жас)	Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, олардыорналастыру,пропорциялардысақтау, бөліктерді біріктіру Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өза бөлісу. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру.
Жапсыру (3 жас)	Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру.Қағаз бетінде көлемі,түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, ойдан немесе берілген тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасауды,содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыруды үйрету.
Жапсыру (4 жас)	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру.Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану. Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру.
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Музыкалық шығарманы соңына дейін тыңдауға, музыканың сипатын түсінуге, музыкалық шығарманың неше бөлімнен тұратынын

	білуге және ажыратуға үйрету. **Ән айту.** Ән айту дағдыларын дамытуға ықпал ету: ре(ми)—ля(си) диапазонында, барлығымен бір қарқында әнді таза айтуды үйрету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Музыкамен жүрумен жүгіруді ырғақты орындау, шеңбер бойымен бірінің артынан бірі жүру және шашырап жүруге үйрету. Музыканың басталуымен аяқталуына сәйкес қимылдарды орындау,қимылдарды өз бетінше бастау және аяқтау дағдысын дамыту **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Балаларды музыкалық аспап сыбызғымен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалық аспапты ырғақпен қағып ойнаудың арапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату, әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндермен күйлерді тыңдату. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды колдану. Ағаш қасықтармен, сылдырмақтармен,асатаяқ, домбыра, сазсырнайда, барабан және металлофонмен қарапайым әуендерді ойнау.
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала, оның отбасы,үйі.** Өз іс-әрекеттерін оң бағалау және өзін-өзі бағалауын дамыту. **Заттық әлем.** Заттардың сапаларымен қасиеттерін: сипап сезу, дәмін көру, есту арқылы тануды қалыптастыру. **Көлік, байланыс құралдары.** Ауада ұшатын қозғалыс құралдарымен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Таныс мамандық иелеріне құрметпен қарау, олардың еңбек нәтижелеріне қамқорлық таныту. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Әлеуметтік және эмоционалды зиятты тәрбиелеу: балалардың назарын адамның жеке қасиеттеріне(мейірімді,жанашыр)аудару. **Менің Отаным–Қазақстан.** Балалардың жалпы қабылданған ережелер мен нормаларды меңгеруіне ықпал ету. Тірі және өлі табиғат заттары мен құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. **Өсімдіктер әлемі.** Туған өлкенің кейбір өсімдіктері туралы қарапайым түсініктерді қалыптастыру. **Жануарларәлемі.** Үй жануарларымен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру,табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа- райының жағдайын анықтау (суық,жылы,ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың

	күзгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау** Топта (терезенің алдын ашықпау, розеткаларды ұстамау, баспалдақпен көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау) қауіпсіз әрекет ету дағдыларын қалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	**Заттық әлем.** Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыру. Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажырата білу, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) білу, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелері туралы білу. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: желтоқсан айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс - әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар** Қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. Солға,оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқтыкөтеружәнетүсіру, аяқтарды қозғалту (шалқасынан жатқан қалыпта); қолдарды алға созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; **Негізгі қимылдар:** Әр түрлі бағытта: «жыланша», шашырап, тапсырмаларды орындай отырып жүру: қол ұстасып, арқаннан ұстап жүру, бір-бірінен 10сантиметр қашықтықта орналасқан тақтайшалардың, қырлытақтайдың бойымен тепе теңдік сақтап жүру. қарқынды өзгертіп, жылдам (10-20метргедейін),тоқтамай баяу қарқынмен(50-60 секундішінде) жүгіру. допты кеуде тұсынан лақтыру, оң және сол қолмен тік нысанаға (нысана биіктігі-1,2 метр) лақтыру. 4-6 метр қашықтыққа тура бағытта, заттарды айналып және заттардың арасымен еңбектеу, сызықтан секіру, тұрған орнынан ұзындыққа 40сантиметр қашықтыққа секіру. Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа тұру. **Қимылдыойындар** Кеңістікті бағдарлауға, «жүгір»,«ұста»,«тұр» белгілеріне сәйкес әрекететуге үйрету. **Спорттық жаттығулар:** Шанамен сырғанау .Шанамен бір-бірін сырғанату; биік емес төбеден сырғанау. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру**. Күнделікті өмірдегі гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу.Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды,қолды,бетті,құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа,

	киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Денсаулықтың құндылығы туралы түсінікті дамыту; ауырмауға, денсаулықты сақтауға ынталандыру, «салауатты өмір салты» және оны ұстану туралы алғашқы түсініктер беру. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары**: Шынықтыру шараларын жүргізуде балалардың денсаулық жағдайын ескере отырып, жеке тәсілді жүзеге асыру. Шынықтыру шараларын жүргізу, жаттығулар мен массаж жасау.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Тепе-теңдікті сақтау:** сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру, сызықтардың, арқанның, тақтайдың, гимнастикалық скамейканың, бөрененің бойымен жүру, қолды екі жаққа созып, басқа қапшыққойып, заттардан аттап өту, бұрылу; қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан, үрленгендоптардан (бір-бірінен қашық қойылған 5–6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. **Секіру**: бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қосаяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша түзелу; оңға, солға бұрылу, орнында айналу; араларын алшақ ұстау және жақын тұру. **Кеудеге арналған жаттығулар.** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты).Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп, қолдың саусақтарын аяқтың ұшына жеткізіп, заттарды қою және жоғары көтеру. Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. **Аяққа арналған жаттығулар.** Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені,содан кейін аяқтың ұшын қою,тарсылдату. Қатарынан 4-5 рет жартылай отыру. Екі қолды белге қойып, екі жаққа созып, отыру. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту.Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулар мен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту.
Сөйлеуді дамыту (3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту,артикуляциялық аппаратты дамыту,сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту **Сөздік қор.**

	заттарды жалпы (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді –антонимдерді енгізу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** зат есімдерді, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану. **Байланыстырып сөйлеу.** мультфильмдер, ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге үйрету.
Сөйлеуді дамыту (4 жас)	Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгерту үшін тақпақтар мен жаңылтпаштар айтқызу. Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. **Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану.** **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануғаүйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көп шетүрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрық райымен қолдана білуге үйрету (отыр,жүр,жүгір).
Көркем әдебиет (3 жас)	Өлеңдерді тыңдай білуге тәрбиелеу. Балаларды тақпақтар мен шағын өлеңдерді жатқа айтуға үйрету.
Көркем әдебиет (4 жас)	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдердітыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айту, жұмбақ шешу, айтыс өнеріне баулу.
Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасауды: сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға баулу **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдаужәне түсінуді дамыту. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы күнделікті жиі қолданылатын туыстық қатынасқа байланысты сөздерді («бөпе»,«аға»,«апа»,«іні»,«қарындас») айту және түсіну дағдыларын қалыптастыру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануға үйрету. Бұйрық райлы етістіктерді жекелей қолдануға баулу (бар,кел,айт). **Байланыстырып сөйлеу.** Ауызекі сөйлеудің қарапайым түрлерін меңгерту, балалардың өздерінеайтылған сөзді, пікірді түсінуін қалыптастыру, алдын ала үйретілген сөйлеу үлгілерін есте сақтап, әңгімелесе білуге баулу.

Қазақ тілі (4 жас)	Шағын өлеңдер, санамақтар, жаңылтпаштар, тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу. Төрт түлікті бағатын адамдардың кәсіпшілік атауларын таныстыру: «қойшы», «жылқышы», «түйеші», «сиыршы» аталған атаулардың олардың еңбегімен байланыстылығын түсіндіру. Төрт түлік иелерінің төлдерді қалай шақыратынын балалардың өздеріне айтқызу. Шығарманы жеткізуде оның мазмұнымен сипатына сәйкес түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, мәнерлеп айтуға баулу **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге, өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру. Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілермен шағын көркем шығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға, өз бетінше ретімен қайталап айтуға, өзінің тәжірибесіне сүйеніп, суреттер бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтар мен заттарды 4-5 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуға баулу.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан.** Қоршаған ортадан бір немесе бірнеше бірдей затты табу, «қанша?неше?» сұрағына жауап беруін қалыптастыру. **Шама.** Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыру, заттарды салыстыруда шаманың берілген белгісі бойынша (ұзындығы, ені,биіктігі,жалпы шамасы бойынша) бір затты екінші затпен беттестіру және жанына қою тәсілдері арқылы салыстыруды үйрету. **Геометриялық пішіндер.** Балаларды геометриялық фигура үшбұрышпентаныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндік беру. **Кеңістікте бағдарлау.** Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды: үстінде-астында меңгерту. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерінбағдарлау: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
Математика негіздері (4 жас)	**Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішке сын есімдермен белгілеу. Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атау (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы

	бойынша тең) **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға және қолдануға үйрету. Ойнап болғаннан кейін бөлшектерді жинауға, қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптылыққа баулу.
Құрастыру (4 жас)	Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру. Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атау, оларды сапасы, көлем мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. **Қағаздан құрастыру.** Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу,бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру,«оригами»үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
Сурет салу (3 жас)	Дөңгелек пішінді (шарлар, бұлттар, күн) заттарды бейнелеуді. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынған артық бояуды құтының шетіне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызыпжіберіп бояуды үйрету. Қызыл,сары,жасыл,көк,қара,ақнегізгітүстерменолардыңреңктерін (қызғылт,көгілдір,сұр)қолдануды үйрету. Сурет салудақауіпсіздіктісақтауға,ұқыптылыққа баулу.
Сурет салу (4 жас)	Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, киізүйге, оның жабдықтарына,тұрмыстық заттарға, ойыншықтарға, сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары, ашық жасыл реңктермен таныстыру және ол түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін,олардыңарасындағыарақашықтықтардысақтау,2-3элементтерді түсімен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіру дағдыларын қалыптастыру. Қазақ халқының сәндік-қолданбалы өнері туралы білімдерінк еңейту.
Мүсіндеу (3 жас)	Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеу барысында қауіпсіздікті сақтауға, ұқыпты болуға баулу.

Мүсіндеу (4жас)	Балалардың көлемді пішіндермен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қысу, тарту басу әдістерін қолдану. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу.
Жапсыру (3 жас)	Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу,жаймадағыдайынүлгігежағу,желімніңқалдықтарынсүртугемайлықтықолдануды үйрету. Жапсырудатабиғиматериалдардыжәнеқағаздытүрлендіруәдістерін(жырту, умаждау,бүктеу,қатпарлау) қолдануды үйрету.
Жапсыру (4 жас)	Текшедендөңгелекпішін,тікбұрыштанбұрыштарынбүктеуарқылысопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді,оюлардықиюда қолдану Қазақхалқыныңсәндік-қолданбалыөнерімен,киізүйоныңжабдықтарымен,сандық,кебежемен,қоржынментаныстыру. Геометриялықпішіндерден,өсімдіктерденәзірленгеною-өрнектердіжолаққабірізділігінескереотырып,жапсырудағдыларынқалыптастыру.
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (музыкалықбалға,сылдырмақ,барабан,металлофон) дыбысталуынажырата білудіжетілдіру. **Ән айту.** Сөздерді анық айту, әннің сипатынжеткізу(көңілді,созып,ойнақы айту). **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Музыканыңбасталуыменаяқталуынасәйкесқимылдардыорындау,қимылдардыөз бетінше бастаужәне аяқтауды пысықтау. Би қимылдарын орындау сапасын жақсарту: кезек-кезек екі аяқпен жәнебір аяқпен секіру. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыныменсипатынасәйкес бір-бірден,жұппен ырғақтықимылдарорындауды меңгерту. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Музыкалықаспап металлафонмен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалықаспаптыырғақпенқағыпойнаудыңқарапайымдағдыларынмеңгеругеықпал ету.
Музыка (4 жас)	**Ән айту**. Балаларды мәнерлеп ән айтуғаүйрету,әнді созып,қимылдарменүйлестіріпайтудықалыптастыру. Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту анықайтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптыңсүйемелдеуіменжәнесүйемелдеуінсізәнайтуғабаулу(тәрбиешінікөмегімен). Музыкалық-ырғақтықимылдар. Биқимылдарын,ойындағымузыкалыққимылдардыорындауғақызығушылықтудыру,маршсипатыныырғақтыжүріспенберу,музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын

	нактыбереотырып,қосаяқпенеркінжәнежеңілсекіру,қимылдардымузыкаменсәйкестендіреотырып,жүрелепотыру,музыканыңекіншіб өлігіндеқимылдардыөзгерту,музыканыңкөңілді,ойнақысипатынқабылдау,мазмұныбойыншатанысәндердісахналауғабаулу,музыкан ыңырғағына сәйкесәртүрліқарқынменсекіру
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала, оның отбасы,үйі.** Ойында туындаған мәселелерді шешу тәсілдерін дамыту. **Заттық әлем.** Заттардың айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін,пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын қалыптастыру, заттардың сапаларыменқасиеттерін: сипап сезу,дәмінкөру,естуарқылытанудықалыптастыру. **Көлік, байланыс құралдары.** Көлікқұралдарыныңтүрлеріменжәнеауадаұшатынқозғалысқұралдарымен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Балалардыересектердіңеңбегінбақылаунегізіндеойынәрекетінеынталандыру. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Әлеуметтік жәнеэмоционалдызияттытәрбиелеу:балалардыңназарынадамныңжекеқасиеттеріне(мейірімді,жанашыр)аудару **Менің Отаным–Қазақстан.** Балалардыайналасындағыересектердің жақсы көретінін, оған әрқашан қамқорлық танытатынын білдіреотырып,өзініңтуғанжеріне,Отанынадегенсүйіспеншіліксезімінояту. **Өсімдіктер әлемі.** Туғанөлкеніңкейбірөсімдіктерітуралықарапайымтүсініктердіқалыптастыру **Жануарлар әлемі.** Үйжануарларыменолардыңтөлдерітуралыбілімдерінбекіту.Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру,табиғатбұрышынмекендеушілердібақылаудағдыларынқалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райыныңжағдайынанықтау(суық,жылы,ыстық),табиғатқұбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы мезгілдеріндегі ауа-райыныңжай-күйінбелгілеуді үйрету. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау** серуенде(жолға шықпау) ойын алаңында сумен, қармен,ұсақзаттарменойындардақауіпсізәрекететудағдыларынқалыптастыру
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы білімдерінжетілдіру.Отбасындағыүлкендердісыйлауға,құрметкөрсетуге,кішілергеқамқорлық жасауға, отбасын,отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жақынтуыстарынбілуге,олардыңесімдерінатауғаүйрету,отбасындағысүйіктіадамдары,отбасылықмерекелер,салт-дәстүрлертуралыәңгімелеу,өзініңжақындарынамақтаныш сезімінбілдіру. МеніңОтаным–Қазақстан.

2023 – 2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білімберуұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы топ
Балалардың жасы: 3 жас
Жоспардыңқұрылу кезеңі: Қаңтар айы , 2024 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолдыжоғары,алға,жан-жаққакөтеружәнетүсіру(біргенемесекезекпен); Аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптанбұрылып,етпетіненжатужәнекерісінше;иықтардыжоғарыкөтеріп,қолдыжан-жаққасозыпеңкею(етпетіненжатқан қалыпта). Отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау,таяқтың,білікшенің(диаметрі6-8сантиметр)бойыменқосалқықадамменжүру. **Негізгі қимылдар**. Тоқтап, жартылай отырып, бұрылып, заттарды айналып жүру. Тепе-теңдікті сақтай отырып, арқан бойымен жүру. Белгілі бір тапсырмаларды орындау арқылы: тоқтап жүгіру,белгі бойынша көрсетілген жерге жүгіру; Допты жоғары лақтыру, төмен –еденге(жерге) соғу,қағып алу. Көлбеумодульбойымен,туннельарқылыеңбектеу;Тұрғанорнындақосаяқпен,2-3метрқашықтыққаалғақарай жылжып секіру. Бірінің артынан бірі сапқа тұру, бір-біріныңжанынасапқатұру,шеңбергетұру(көзбенбағдарлаубойынша). **Қимылдыойындар.** Қимылтүрлерінөзгертеотырып,ойындарғакүрделіережелерді енгізу.Қимылдыойындардыойнату. **Спорттық жаттығулар.** Шанаменсырғанау.Шанаменбір-бірінсырғанату;бикеместөбеденсырғанау. **Мәдени-гигиеналықдағдылардықалыптастыру.** Күнделікті өмірдегі гигиеналықдағдылардысақтауқажеттігінбілу.Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларынқалыптастыру.Мәдени-гигиеналықдағдылардыжетілдіру,тамақтану,жуынукезіндеқарапайыммінез-құлық дағдыларынқалыптастыру. Балалардысырткыкелбетінбақылауғаүйрету;сабындыдұрысқолдануды,қолды,бетті,құлақтытазалапжууды,жуынғаннанкейінқұрғатыпсүртуді,орамалдыорнынаілуді,тарақтыжәнеқолорамалдыпайдаланудыүйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпеншәйқасықты,шанышқыны,майлықтыдұрысқолдану;нандыүгітпеу,тамақты ауызды жауып шайнау,ауыздытолтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзіқызметкөрсетудағдылары**. Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпенкиінугежәнешешінуге,тіститазалауға,ұқыптылыққа,киіміндегіолқылықтардыбайқауға,олардыересектіңкөмегіменнемесеөзбетін шереттеуге,асішуқұралдарынорнымен қолдануға баулу. **Салауаттыөмірсалтыдағдыларынқалыптастыру.** Денебелсенділігі(таңертеңгіжаттығу,шынықтыру,спорттықжәнеқимылдыойындар)меңұйқыныңпайдасы туралытүсініққалыптастыру.

	Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкесолардынтазаауадаболуұзақтығын қамтамасыз ету.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Еңбектеу, өрмелеу**: 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасыментура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарайеңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту;гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөренежәнегимнастикалық скамейкаданаттапөту **Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қосаяқпен секіру,бірорынд атұрып,оңға,солға бұрылып секіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25сантиметр биіктіктен секіру,орнынан ұзындыққа(шамамен70сантиметр),қысқа секіргішпен секіру **1. Жалпыдамытушыжаттығулар.** **Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.** Қолды алға,екіжаққа,жоғары көтеру(біруақытта,кезекпен),төмен түсіру, қолдарын арқасына апару; қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеудетұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарынбүгіп, қолдарын айналдыру. Қолыназатұстап,шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату.Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын,қолдарыналғасозыпкөтеру Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бірқырыменжүру.Түрегеліп тұрып,аяқтың бақайларымен орамалдарды,тағыбасқаұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып,ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **3. Мәдени-гигеналықдағдылардыжетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу Тамақтану әдебін сақтау. Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықты дұрыс қолдану,тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю.
Сөйлеуді дамыту(3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту,артикуляциялықаппараттыдамыту. **Сөздік қор.** Балалардынсөздікқорынойындарменойынжаттығуларыарқылыкеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттардыжалпы(ойыншықтар,киім,аяқкиім,ыдыс,жиhаз)жәнеерекшебелгілерібойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді –антонимдердіенгізіп қолдануды үйрету.

	Тілдің грамматикалық құрылымы. Сөздердіжіктелуіне,септелуінеқарайбайланыстыру,затесімдердіүстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдануды меңгерту. **Байланыстырып сөйлеу.** Суреттерді,заттардықарастыруда,тіріжәнеөлітабиғатнысандарынбақылаукезінде,шығармалардытыңдағаннан кейінбалалардыалғанәсерлеріменбөлісуге үйрету.
Сөйлеуді дамыту(4 жас)	**1. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді(р,л)дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру.Артикуляциялық аппаратты жетілдіру. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен,еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру **1. Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс,толық жауап беруге баулу.
Көркем әдебиет (3 жас)	Жаңаертегілерді,әңгімелерді,өлеңдердітыңдайбілуге,олардынмазмұнындағыәрекеттердіңдамуынбақылауға,шығарманыңкейіпкерлерінеж анашырлық танытуға тәрбиелеу.
Көркем әдебиет (4 жас)	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге,кітапқа қызығушылыққа баулу. Әдеби шығармаларды мұқияттыңдау,кейіпкерлерге жанашырлықтаныту,ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінугежәне олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерінайту,кейіпкерлердің мінезін беру,шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауапберуге, ересектермен бірге ертегімен әңгіменің басын,соңынойданқұрастыруғабаулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгімеқұрастыруына мүмкіндік беру
Қазақ тілі(3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауынажағдай жасау:өзінің алған әсері менқалауынбілдіруге,сәлемдесуде сыпайысөйлеуәдебінсақтауға үйрету. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдаужәне түсінуді дамыту. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы күнделіктіжиі қолданылатын тұрмыстықзаттардың,жемістердің,жануарлардың,төрттүліктіңатауларынайтужәнетүсінудағдыларын қалыптастыру. **Тілдіңграмматикалыққұрылымы.** Жуанжәнежіңішкетүбірсөздердіажырату,олардыкөпшетүрдеқолдануғаүйрету.Бұйрықрайлыетістіктердіжекелейқолдануғабаулу(бар,кел,айт). **Байланыстырыпсөйлеу.** Ойыншықтар мен заттарды қарастыра отырып, сұрақтарға жауап беруге баулу.
Қазақ тілі(4 жас)	**1. Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тыныс

	алуды,фонематикалықестуді,анықжәнеқалыптықарқынменсөйлей білудідамыту. Туыстық қарым-қатынасты(«сіңлі»,«жеңге»,«жезде»,«нағашы»,«жиен», «бөле»)білдіретін сөздерді үйрету. Өзінің отбасы,отбасылық мерекелер,отбасындағы қызықты оқиғалар,салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу Тыңдалған шығарма кейіпкерлерінің бейнесін сахналық қойылымдарда жеткізе білуге,еркін ойындарда кейіпкерлердің бейнесін басқақырынан көрсете білуге мүмкіндік беру
Математика негіздері(3 жас)	**Сан.** «Көп»,«бір»ұғымдарытуралытүсініктердіқалыптастыру. Қоршағанортаданбірнемесебірнешебірдей заттытабу,«қанша?неше?»сұрағынажауапберу. **Шама.** Салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа,бірдей,тең,енібойыншакен-тар сөздеріменбелгілеу. **Геометриялық пішіндер** Балаларды геометриялық фигура шаршыментаныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндікберу. **Кеңістікте бағдарлау.** Өзініңденемүшелерінбағдарлаужәнеосығанбайланыстыөзінеқатыстыкеңістікбағыттарын анықтауды пысықтау: алдында-артында **Уақытты бағдарлау**. Қарама-қарсытәуліктің бөліктерінбағдарлауды бекіту:күндіз-түнде,таңертең-кешке.
Математика негіздері(4 жас)	**5 көлемінде тура және кері санауға жаттықтыру.** **4. Шама.** Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі заттыүстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттардысалыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішкесынесімдерменбелгілеу **1. Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр). **5. Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрастыру дағдыларын дамыту, негізгі құрылыс бөлшектерін: текшелер,кірпіштер, цилиндрлер, үшбұрыштар, призмаларды ажырата білуге, атауға жәнеқолдануғаүйрету,бұрыналынғандағдыларды:төсеу,бекіту,қоюқолданаотырып,жаңа ғимараттар салу.
Құрастыру	Құрылыс материалдарынан,«лего»конструкторларданқұрастыру

(4 жас)	Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып,пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату(текше,пластина,кірпіш,блок)жәнеатау,оларды сапасы, көлемімен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру,құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындау.Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру **Қағаздан құрастыру.** Қағаздан құрастыруға үйрету : қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдыра білу,бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп,композиция құрастыру,«оригами»үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру.
Сурет салу (3 жас)	Бірнеше көлденеңжәнетік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеуді. Бояудың келесі түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түскесалмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламдыжұмсақматаменнемесе қағазмайлықпенсүртіпкептірудіүйрету. Қызыл,сары,жасыл,көк,қара,ақнегізгітүстерменолардыңреңктерін жасап (қызғылт,көгілдір,сұр)қолдануды үйрету.
Сурет салу (4 жас)	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозициялардысалу Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемібөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік,бұта ағаштан аласа,гүл бұтадан аласа. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға,ұқыпты болуға,қауіпсіздікті сақтауғабаулу.
Мүсіндеу (3 жас)	Бірнешебөліктердіқосу,қысу,біріктіруарқылыөсімдіктердіжәнежануарлардымүсіндеудағдыларынқалыптастыру. Мүсіндеубарысындақауіпсіздіктісақтауға,ұқыптыболуғабаулу.
Мүсіндеу (4жас)	Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрліпішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейіннемесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу,майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Балалардың көлемді пішіндермен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану.Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.
Жапсыру (3 жас)	Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алуды,жаймадағыдайынүлгігежағуды,желімніңқалдықтарынсүртугемайлықты қолдануды жетілдіру. Заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімдібекіту. Жапсырудатабиғиматериалдардыжәнеқағаздытүрлендіруәдістерін(жырту, умаждау,бүктеу,қатпарлау) қолдануды үйрету.
Жапсыру (4 жас)	Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру.Түзу сызық бойымен алдымен қысқа,кейінұзын жолақтарды қиюды үйрету.

	Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюдыүйрету Геометриялық пішіндерден, өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Музыкалық ойыншықтар мен балалар музыка аспаптарының (маракас,асатаяқ,тұяқ,сырнай)дыбысталуынажырата білудіжетілдіру. **Ән айту.** Әнайтудағдыларындамытуғаықпалету:ре(ми)—ля(си)диапазонында,барлығымен бір қарқында әнді таза айтуды, сөздерді анық айту, әннің сипатынжеткізуді(көңілді,созып,ойнақы айту) үйрету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар**. Заттармен және заттарсыз музыкалық шығарманың қарқыныменсипатынасәйкес бір-бірден,жұппен ырғақтықимылдар орындауды. Музыкалық шығармалар мен ертегі кейіпкерлерінің қимылдарын мәнерліжәне эмоционалды жеткізу дағдыларын дамыту: аю қорбаңдап жүреді, қоянсекіреді,құстарұшады. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Балалардымузыкалықаспап маракаспен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалықаспаптыырғақпенқағыпойнаудыңқарапайымдағдыларынмеңгеругеықпал ету.
Музыка (4 жас)	**Музыка тыңдау.** Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау(музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу,музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары,төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу,қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндермен күйлерді тыңдату **Музыкалық-ырғақтықимылдар.** Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру,марш сипатын ырғақты жүріспен беру,музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қосаяқпен еркінжәне жеңілсекіру ,қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып,жүрелеп отыру,музыканың екінші бөлігінде қимылдарды өзгерту,музыканың көңілді,ойнақы сипатын қабылдау,мазмұны бойынша таныс әндерді сахналауға баулу,музыканың ырғағына сәйкес әртүрлі қарқынмен секіру
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала,оныңотбасы,үйі**. Балалардыотбасыбейнеленгенфотосуреттердіқарауға үйрету. **Заттық әлем.** Заттар, ойыншықтар,кітаптар және ыдыстарға ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу. **Көлік,байланысқұралдары**. Жаяу жүргіншілерге арналғанқарапайымережелермен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетінеқажеттіматериалдарды,құрал-жабдықтардыдайындауға,қолданыпболғансоң ойыншықтарды,кітаптарды,заттардыорнынажинауғабаулу. **Адамгершілікжәнепатриоттықтәрбие.** Әлеуметтік жәнеэмоционалдызияттытәрбиелеу:балалардыңназарынадамныңжекеқасиеттеріне(қамқор,сезімталжәнеіскер)аудару.

	МенiңОтаным–Қазақстан. Балабақшада, үйде, көшеде тәртiпсақтауға баулу. Балаларды әдептiқарым-қатынасқаүйретудiжалғастыру(амандасуға,қоштасуға,көмеккөрсеткенiүшiналғысайтуғаүйрету).Балабақшаныңүй-жайларыменауласындатәртiп пен тазалықсақтауға үйрету. **Өсiмдiктерәлемi.** Бөлмеөсiмдiктерiнiң2-3 түрiнтанужәнеатауын қалыптастыру. **Жануарларәлемi.** Үйжануарларыменолардыңтөлдерiтуралыбiлiмдерiнбекiту.Қазақстанды мекендейтiн жабайы жануарлар жайлы түсiнiктерiн қалыптастыру, табиғатбұрышынмекендеушiлердiбақылаудағдыларынқалыптастыру. **Табиғаттағымаусымдықөзгерiстер.** Ауа-райыныңжағдайынанықтау(суық,жылы,ыстық),табиғатқұбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтiзбесiнде жылдың қысқы мезгiлдерiндегi ауа-райыныңжай-күйiнбелгiлеудi меңгерту. Табиғатта қауiпсiз мiнез-құлық ережелерiн сақтау серуенде(жолға шықпау) ойын алаңында сумен, карменойындардақауiпсiзәрекететудағдыларынқалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	**1. Заттықәлем.** Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай бiлудiжетiлдiру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттерi және қолданылуы туралы түсiнiктерiн кеңейту.Қазақ халқының ұлттық киiмдерiмен, әшекейлерiмен таныстыру.Көлiк түрлерiнiң қолданысын(әуе,су,жердежүретiнкөлiктер)ажырата бiлу,онынтүрлерi және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екенi туралы (жедел жәрдем, өрт сөндiру машинасы) бiлу, телефон,компьютер,теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбiр қарапайым ережелерi туралы бiлу. 6. **Адамгершiлiк және патриоттық тәрбие**. Балаларды адамгершiлiкке, өзара көмек беруге,ренжiген балаға жанашырлық танытуға және ренжiткен баланың әрекеттерiнiң әдiлдiгiне көзжеткiзiп себебiн анықтауға,әдiл болғанжағдайда әрекет еткен баланың әрекеттерiн қолдауға, бiрге, келiсiп ойнауға, құрдастарының өтiнiшi бойыншаойыншықтарымен бөлiсуге,айналасында болып жатқанжағдайларды ой елегiнен өткiзiп,өзiнiң әдiл пiкiрiн бiлдiруге баулу.

2023 – 2024 оқужылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білімберуұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы топ
Балалардың жасы: 3 жас
Жоспардыңқұрылу кезеңі: ақпан айы, 2024 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолдыжоғары,алға,жан-жаққакөтеружәнетүсіру(біргенемесекезекпен); заттардыбірқолынанекіншіқолынасалу,алдына,артқаапару,басынан жоғарыкөтеру; солға,оңғабұрылу(отырғанқалыпта);аяқтыкөтеружәнетүсіру,аяқтардықозғалту(шалқасынанжатқанқалыпта);отырып құм салынған қапшықтарды аяқтың бақайларымен қысып ұстау,таяқтың,білікшенің(диаметрі6-8сантиметр)бойыменқосалқықадамменжүру. **Негізгі қимылдар.** Еденгеқойылғанзаттарданаттап жүру,жан-жаққабаяуайналу, бір қырымен қосалқықадаммен көлбеу тақтай (20-30 сантиметр) тепе-теңдікті сақтап жүру,шеңбер бойымен, «жыланша»,шашырап жүгіру; заттарды оң және сол қолмен қашықтыққалақтыру (2,5-5 метр қашықтық), еденгеқойылғантақтайбойымен,арқанның,доғаныңастымен(биіктігі40сантиметр)құрсауданқұрсауға секіру саптағы,шеңбердегіөзорнын табуға үйрету. **Қимылдыойындар.** Қимылтүрлерінөзгертеотырып,ойындарғакүрделіережелерді енгізу.Қимылдыойындардыойнату. **Спорттық жаттығулар.** Шанаменсырғанау.Шанаменбір-бірінсырғанату;биікеместөбеденсырғанау. **Мәдени-гигиеналықдағдылардықалыптастыру.** Күнделіктіөмірдегигиеналықдағдылардысақтау қажеттігінбілу.Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларынқалыптастыру. Мәдени-гигиеналықдағдылардыжетілдіру,тамақтану,жуынукезіндеқарапайыммінез-құлық дағдыларынқалыптастыру. Балалардысыртқыкелбетінбақылауғаүйрету;сабындыдұрысқолдануды,қолды,бетті,құлақтытазалапжууды,жуынғаннанкейінқұрғатыпсүртуді,орамалдыорнынаілуді,тарақтыжәнеқолорамалдыпайдаланудыүйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпеншәйқасықты,шанышқыны,майлықтыдұрысқолдану;нандыүгітпеу,тамақтыауызды жауып,шайнау,ауыздытолтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзіқызметкөрсетудағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпенкиінугежәнешешінуге,тіститазалауға,ұқыптылыққа,киіміндегіолқылықтардыбайқауға,олардыересектіңкөмегіменнемесеөзбетіншеретеуге,асішуқұралдарынорнымен қолдануға баулу. **Салауаттыөмірсалтыдағдыларынқалыптастыру.** Денебелсенділігі(таңертеңгіжаттығу,шынықтыру,спорттықжәнеқимылдыойындар)меңұйқынынпайдасытуралытүсінікқалыптастыру. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.**

	Балаларды үй-жайда жеңіл киіммен жүруге үйрету. Күн тәртібіне сәйкесолардынтазааудаболуұзақтығын камтамасыз ету.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Жүру:** өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқықадаммен(оңғажәнесолға),саптабір-бірден жүру,жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарынүйлестіру. Жүгіру:аяқтың ұшымен,тізені жоғары көтеріп,адымдап жүгіру,саптабір-бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру,1–1,5минутішінде баяу қарқынмен жүгіру, орташажылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып,40–50метрге жүгіру. **Еңбектеу, өрмелеу:** 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасыментура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетіменжатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарайеңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу;құрсаудан еңбектепөту; гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөрене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. Лақтыру,домалату,қағыпалу:заттардың арасымен доптарды,құрсауларды бір-біріне домалату; заттарды қашықтыққа лақтыру(3,5–6,5метрден кем емес), оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5метр қашықтықтан), 1,5 метр қашықтықта тігінен қойылған (нысана ортасыныңбиіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; **Ырғақтық жаттығулар**.Таныс,бұрынүйренгенжаттығулардыжәнеқимылдардымузыкаменсүйемелдеуарқылыорындау Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп,жоғары көтерілген аяқтың астынан затты бірқолдан екінші қолға беру **Аяқтың ұшын созу,өкшені айналдыру** Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу,төбешіктен түскенде тежеу.Мұз жолмен өз бетінше сырғанау. 1. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру**. Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалаудыәдетке айналдыруға баулу Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықты дұрыс қолдану,тамақтанып болғаннан кейін ауызды шаю
Сөйлеуді дамыту(3 жас)	**Сөйлеудіңдыбыстықмәдениеті.** Сөйлеуқарқынынөзгертуқабілетіндамыту:баяусөйлеу,жаңылтпаштарайту. **Сөздікқор.** Сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттардыжалпыжәнеерекшебелгілерібойынша жалпылаушы сөздермен байыту. **Тілдіңграмматикалыққұрылымы.** Затесімдердіжекеше,көпшетүрде,етістіктердікелерж әнеөткеншақтақолдануды үйрету. **Байланыстырыпсөйлеу.** Ертегілеркөргенненкейінбалалардыалғанәсерлеріменбөлісуге,өзойынайтуғаүйрету.
Сөйлеуді дамыту(4 жас)	1. Сөйлеудіңдыбыстықмәдениеті. Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызыңжәнеүнді(р,л)дыбыстардыанықайтуғажаттықтыру.Артикуляциялықаппараттыжетілдіру. Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған

	заттардың қолданылу аясытуралыбалаларменталқылау. **7. Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануғаүйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға,олардызатесімдерменсептіктерде,жекешежәнекөпшетүрде,затесімдердісынесімдерменбайланыстыруға,етістіктердібұйрық райыменқолданабілугеүйрету(отыр,жүр,жүгір).
Көркем әдебиет (3 жас)	Шығарманыңкейіпкерлерінежанашырлық танытуға тәрбиелеу. Балалармен кейіпкерлердің әрекеттері менолардынәрекеттерінің салдарын талқылауды ұйымдастыру.
Көркем әдебиет (4 жас)	Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталапайтуға,қысқа өлеңдерді,санамақтарды жатқаайтуға, шығармамазмұныменсипатынасәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалықекпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға,кейіпкерлерінежанашырлық танытуға баулу. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларыментаныстыру,санамақ,жаңылтпашайту, жұмбақшешу,айтыс өнеріне баулу.
Қазақ тілі(3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауынажағдай жасау: өтінішін,ырзашылығынбілдірудесыпайысөйлеуәдебінсақтауға баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Көрнекілікпен немесе көрнекіліксіз өзіне айтылған сөзді тыңдаужәне түсінуді дамыту. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы күнделіктіжиі қолданылатын тұрмыстықзаттардың,жемістердің,жануарлардың,төрттүліктіңатауларынайтужәнетүсінудағдыларын қалыптастыру. **Тілдіңграмматикалыққұрылымы.** Сөздерді байланыстырып, сөз тіркестерін құрастыруға (зат есім және сынесім,затесім және етістік) үйрету. **Байланыстырыпсөйлеу.** Ойыншықтар мен заттарды қарастыра отырып, сұрақтарға жауап беруге,олардыжай сөйлемдерменсипаттап айтыпберуге баулу.
Қазақ тілі(4 жас)	**1. Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадантыс заттарменқұбылыстар, оқиғалартуралыақпараттардыалуғажәнеолардыталқылауғамүмкіндікберу Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуғабаулу. Кітаптан ертегілер, көркем шығармалар оқып беруде олардың мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлықтанытуға, кейіпкердіңіс-әрекетіне өзойын білдіруге баулу Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілермен шағын көркемшығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайталап айтуға,өзбетіншеретімен қайталап айтуға,өзінің тәжірибесіне сүйеніп,суретте р бойынша әңгіме құрастыруға, ойыншықтармен заттарды4-5сөйлеммен сипаттауға,берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуғабаулу
Математика негіздері(3 жас)	**Сан.** Заттардысалыстыру:заттарғақосунемесезаттарданалутәсілдеріарқылытең және тең емес заттар тобын салыстыру.

	Шама.Салыстыру нәтижелерiненiбойыншакең-тар,бiрдей,тең,биiктiгiбойыншабиiк-аласа сөздерiменбелгiлеу. **Геометриялық пiшiндер.** Балаларды геометриялық фигура шаршыментаныстыру, ұстау және көру тәсiлдерi арқылы аталған фигураны зерттеугемүмкiндiкберу. **Кеңiстiкте бағдарлау.** Өзiнiңденемүшелерiнбағдарлауженеосығанбайланыстыөзiнеқатыстыкеңiстiкбағыттарынанықтау: алдында-артында **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсытәулiкбөлiктерiнбағдарлау:күндiз-түнде,таңертең-кешке.
Математика негiздерi(4 жас)	**1. Жиын.** Балаларға жиын, оның әртүрлi түстегi, пiшiндегi, өлшемдегi заттардантұратындығытуралытүсiнiкберу,заттардыжұппенқоюарқылыолардысанамай-ақсалыстырунегiзiнде теңнемесетең еместiгiнанықтайбiлу. **8. Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш)және денелердi (куб, шар, цилиндр) танып, атай бiлуге үйрету, геометриялықпiшiндердiкөружәнесипапсезуарқылызерттеу,сөйлеудесынесiмдердiколданып,салыстырунәтижелерiнатау(ұзындау-қысқалау,кеңдеу-тарлау,жоғары-төмен,қалың-жұқанемесеұзындығы,енi,биiктiгi,қалыңдығыбойыншатең). **9. Уақытты бағдарлау.** Тәулiкбөлiктерi(таңертең,күндiз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшелiктерi мен реттiлiктерi, «бүгiн», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарынкеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрастырылатынқұрылыстықарапайымсызбаларға,суреттегiүлгiсiнеқарапзерттеутежәнекiрпiштердi,тақтайшалардытiгiненқатарғаорналастырып,бiр-бiрiменмықтапбекiтутәсiлдерiнқолданып,өзбетiншеқұрастыруғамүмкiндiкберу,өзiнiңтұрғызғанқұрылысынталдауға баулу.
Құрастыру (4 жас)	Құрылысматериалдарынан,«лего»конструкторларданқұрастыру Орналастырутәсiлдерiнқолданаотырып,пластиналардытiгiненжәне кiрпiштердi,бөлшектердiкөлденеңiненорналастыру,құрастыруғақолданғанқұрылысбөлшектерiнажырату(текше,пластина,кiрпiш,блок)жәнеатау,оларды сапасы, көлемiмен пiшiнi бойынша таңдау, өз бетiнше ойданқұрастыруғамүмкiндiкберу,құрастырылғанқұрылысбөлшектерiнiңкеңiстiктеорналасуынайқындау.Дайынқұрылыспен рлiойындаройнауғаынталандыру Қағазданқұрастыру. Қағазданқұрастыруғаүйрету:қағаздыңпарағынортасынанбүктеп,шиыршықтап,көлемдiпiшiндерге,орамдарға,iлмеккеайналдырабiлу,бұрыштарын және қырларын бiрiктiру, желiмдеу, бөлшектердi өзара желiмдеп,композицияқұрастыру,«оригами»үлгiсiбойыншақарапайымпiшiндерқұрастыру. Ұқыптылыққатәрбиелеу.Қауiпсiздiкережелерiнсақтау
Сурет салу (3 жас)	Бiрзаттыңнемесетүрлiзаттардыңсуретiнсалудықайталайотырып,қарапайымсюжеттiккомпозицияларжасауғаүйрету. Қылқаламмен бояуда оны бояуға ақырын батыруды, алынғанартық бояуды құтының шетiне қылқаламды ақырын басынан басып, ағызыпжiберiп бояуды, бояудың келесi

	түсін қолдану үшін қылқаламды басқа түскесалмас бұрын жақсылап суға шайып алып қолдануды, жуылған қылқаламдыжұмсақматаменнемесе қағазмайлықпенсүртіпкептірудіүйрету. Суретсалудақауіпсіздіктісақтауға,ұқыптылыққабаулу.
Сурет салу (4 жас)	Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемібөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойыншаарақатынасынберугеүйрету: ағашбиік,бұтаағаштаналаса,гүлбұтадан аласа. Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттардыбояудасызбалармен жақпалардыбірбағыттажоғарыдантөменгенемесесолданоңғапішінніңшеткісызығынаншықпайырғақтытүрдебояу.Қылқаламдыүстіненбасаотырып,жуансызықтардыалқылқаламныңұшыменжіңішкесызықтардыжүргізу
Мүсіндеу (3 жас)	Сазбалшықтан,ермексазданмүсіндеугеқызығушылыққабаулуды жалғастыру.Сазбалшық,ермексазкесектеріненбөліпалу,домалату,ширату,созу,жаютәсілдерінпайдаланаотырып,көгөністерменжемістерді,кейбір заттарды,азық-түліктағамдарын мүсіндеуге үйретуді пысықтау.
Мүсіндеу (4жас)	Ермексаз, сазбалшық,пластикалық кесектерден әртүрлітәсілдерді қолданып,бейнелерді мүсіндеу,әртүрліпішіндегі таныс заттарды өзінетән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейіннемесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу,майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Балалардыңкөлемдіпішіндерменқарапайымкомпозициялардымүсіндеугеқызығушылығынарттыру. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеугебаулу.Дайынмүсінділөңгелек,сопақ,шаршы,үшбұрышпішіндегіқазақоюларыныңэлементтеріменбезендіру.
Жапсыру (3 жас)	Балаларды ересектер дайындаған ірі және ұсақ элементтерді қағаз бетінеорналастыружәнежапсыруарқылыұжымдыққомпозицияқұрастыруғабаулу.Жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптыболуғабаулу.
Жапсыру (4 жас)	Жапсыруменшығармашылықәрекеткеқызығушылықты,шығармашылыққабілетті,қиялдыдамыту Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюдыүйрету. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру.Композицияныңқұрастырудадайынпішіндердіңкөмегімензаттардықиюғанемесеөзбетінше ойданқиыпжапсыруғамүмкіндікберу.Шығармашылыққиялдыдамыту. Жапсырудақауіпсіздікережелерінсақтау,жұмыстыұқыптылықпенорындау
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау.** Түрлісипаттағыәндердіңмазмұныменкөңілкүйінқабылдайбілудіқалыптастыру; әннің мазмұнынтүсіну. **Ән айту.** Аспаптың сүйемелдеуіне ілесе отырып ән айтуды үйрету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Музыкалық шығармалар мен ертегі кейіпкерлерінің қимылдарын мәнерліжәне эмоционалды жеткізу дағдыларын дамыту: аю қорбаңдап жүреді, қоянсекіреді,құстарұшады. **Қазақ халқының би өнерімен таныстыру.** Балалар музыкалықа спаптарында ойнау. Балаларды музыкалықа спапбарабанмен таныстыру, оның дыбысталуымен таныстыру. Музыкалық аспапты ырғақпен қағып ойнаудың

	қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	**Әнайту.** Балалардымәнерлепәнайтуғаүйрету,әндісозып,қимылдарменүйлестіріпайтудықалыптастыру(ре-сибіріншіоктавашегінде).Қысқамузыкалықфразалараарасындатынысалудыдамыту анықайтуға,музыканыңсипатынжеткізебілугеүйрету.Аспаптыңсүйемелдеуіменжәнесүйемелдеуінсізәнайтуғабаулу(тәрбиешінікөмегімен). **Музыкалық-ырғақтықимылдар.** Биқимылдарын,ойындағымузыкалыққимылдардыорындауғақызығушылықтудыру,маршсипатыныырғақтыжүріспенберу,музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала,оныңотбасы,үйі.** Отбасымүшелерін, олардыңіс-әрекеттерін атауға үйрету. **Заттық әлем.** Әртүрлі заттардыңатауларынсөйлегендебелсендіқолдану. **Көлік,байланысқұралдары.** Жаяу жүргіншілерге арналғанқарапайымережелермен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Қарапайым тапсырмаларды өздігінен орындауға, түрлі балалар әрекетінекажеттіматериалдарды,құрал-жабдықтардыдайындауға,қолданыпболғансоң ойыншықтарды,кітаптарды,заттардыорнынажинауғабаулу. **Адамгершілікжәнепатриоттықтәрбие.** Әлеуметтік жәнеэмоционалдызияттытәрбиелеу:балалардыңназарынадамныңжекеқасиеттеріне(еңбекқор,ұқыпты)аудару. **МеніңОтаным–Қазақстан.** Балалартұратынқаламенауыл,еліміздіңастанасы,ҚазақстанРеспубликасыныңмемлекеттікрәміздерітуралыбілімдерін пысықтау. **Өсімдіктер әлемі.** Бөлмеөсімдіктерінің2-3 түрінтанужәнеатау, күтім жасау. **Жануарлар әлемі.** Үйжануарларыменолардыңтөлдерітуралыбілімдерінбекіту.Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру,табиғатбұрышынмекендеушілердібақылаудағдыларынқалыптастыру. **Табиғаттағымаусымдықөзгерістер.** Ауа-райыныңжағдайынаныктау(суық,жылы,ыстық),табиғатқұбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың қысқы мезгілдеріндегі ауа-райыныңжай-күйінбелгілеу дағдыларын дамыту. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау.** Топтақоқыс қалдырмау, қоқысты жинау,терезеніңалдынашықпау,розеткалардыұстамау, баспалдақпен көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау дағдыларынқалыптастыру.
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	**1. Жолдажүруережелері.** Көліктүрлері,жолбөліктері(тротуар,жолдыңжүрубөлігіменжаяужүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол),бағдаршамбелгілері,жолдажүруережелерітуралыбілімдерінқалыптастыру.

	Бағдаршамтүстерініңбелгілерінесәйкескөшеденөтудағдыларынжетілдіру.Жаяужүргіншілергеарналғанережелер,«Жаяужүргінші өткелі», «Қоғамдық көлік аялдамасы»жолбелгілерітуралыұғымдарынкеңейту Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру: ойын,ойынжабдықтарынпайдалану,бейтанысадамдарменқарым-қатынасжасау.Балалардыңөзесімін,тегін,жасын,ата-аналарыныңатынбілудібекіту,кездейсоқжағдайларда(адасыпқалу,құлау)өзіндұрысұстауғаүйрету. Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауарайының түрліше болуы туралы түсінік беру

2023 – 2024 оку жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білімберуұйымы:Теректі мектеп-балабакшасы
Топ: ортаңғы топ
Балалардың жасы: 3 жас
Жоспардыңқұрылукезеңі: наурыз айы, 2024 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылғаніс-әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолдарыналдынанемесебасынанжоғары,артынаапарыпшапалақтау;қолды алға, жан-жаққа созу, алакандарын жоғары карату, колды көтеру,түсіру,саусақтардықозғалту,колсаусактарынжұмужәне ашу. Доптыбір-біріне басынанжоғары(артқажәнеалға)беру,жан-жаққа(солға-он бұрылу;аяқтынұшынакөтерілу,аяқтыалғақарайкою,аяқтыжан-жаққа,артка кою; **Негізгі қимылдар.** Бірқалыпты,аяқтынұшымен,тізеніжоғарыкөтеріп жүру. Бірқалыпты,аяқтынұшымен,саптабір-бірден жүгіру. Төменнен екі қолмен көлденең нысанаға, онжәне сол колмен (1,5–2 метр қашықтықтан) допты домалату, лақтыру, қағып алу. Еденгеқойылғантақтайбойымен еңбектеу. Заттардыайналыпжәнезаттардыңарасыменсекіру. Саптағы,шеңбердегіөзорнын табуға үйрету. **Қимылдыойындар.** Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға,қимылтүрлерінөзгертеотырып,ойындарғакүрделіережелерді енгізу.Қимылдыойындардыойнату. **Спорттық жаттығулар:** Велосипедтебу.Үшдөңгелектівелосипедтітура,шенбербойымен,оңғажәнесолғабұрылып тебу. Спорт залда **Мәдени-гигиеналықдағдылардықалыптастыру.** Күнделіктіөмірдегигиеналықдағдылардысақтауқажеттігінбілу.Тамақтанар алдында колды жуу, танертең және кешке тісті тазалау дағдыларынқалыптастыру. Мәдени-гигиеналықдағдылардыжетілдіру,тамақтану,жуынукезіндеқарапайыммінез-құлық дағдыларынқалыптастыру. Балалардысырткыкелбетінбақылауғаүйрету;сабындыдұрысқолдануды,колды,бетті,құлактытазалапжууды,жуынғаннанкейінқұрғатыпсүртуді,амалдыорнынаілуді,тарактыжәнеқолорамалдыпайдаланудыүйрету.Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпеншәйқасықты,шанышқыны,майлықтыдұрысқолдану;нандыүгітпеу,тамақтыауызды жауып,шайнау,ауыздытолтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпенкиінугежәнешешінуге,тістітазалауға,ұқыптылыққа,киіміндегіолқылықтардыбайқауға,олардыересектінкөмегіменнемесеөзбетінше ттеуге,асішуқұралдарынорнымен қолдануға баулу. **Салауаттыөмірсалтыдағдыларынқалыптастыру.**

	Денемүшелеріменағзажүйесіннығайтатынжаттығулармен таныстыру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кездедәрігергекаралып,емделуқажеттігінбілу. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Күнтәртібінесәйкесбалалардыңкүнделіктітазаауадаболуынқамтамасыз ету.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Секіру:** бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алғаұмтылыпқосаяқпенсекіру,бірорындатұрып,оңға,солғабұрылыпсекіру аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5сызықтан аттап (сызықтардың аракашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25сантиметрбиіктіктенсекіру,орнынанұзындыққа(шамамен70сантиметр),қысқасекіргішпен секіру. Лақтыру,домалату,қағыпалу:заттардыңарасымендоптарды,құрсаулардыбір-біріне домалату;заттардықашықтыққалақтыру(3,5–6,5метрден кем емес), оң және сол қолымен көлденең қойылған нысанаға (2–2,5метр қашықтықтан), 1,5 метр қашықтықта тігінe қойылған (нысана ортасыныңбиіктігі 1,5 метр) нысанаға лақтыру; допты бір-біріне төменнен және бастанасыра лақтыру (1,5 метр қашықтықта), қағып алу; допты кедергілер арқылыбастан асыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан);доптыжоғары лақтыружәнеекіқолыменқағып алу(қатарынан 3–4рет). **Кеудеге арналған жаттығулар.** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты).Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп,қолдыңсаусақтарынаяқтыңұшынажеткізіп,заттардықоюжәнежоғарыкөтеру.Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю,екіаяқтыкезекбүгужәнежазу,көтеружәнетүсіру.Қолыназатұстап,шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату.Етпетінен жатқанқалыпта иықтарын,басын,қолдарыналғасозыпкөтеру **1. Қимылдыойындар.** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту.Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баул Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардыңқимылдардыорындауы үшін жағдайларжасау. «Денсаулық-зорбайлық» сөзінің мәнін түсіну,өзінің жасаған іс-әрекетінің ағзаға әсерін, тістерді тазалаудың пайдасын, суық тимеудің алдын-алуғаболатынын түсіну.Салауатты өмір салты туралы ұғымдарды кеңейту
Сөйлеуді дамыту(3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Сөйлеуқарқынынөзгертуқабілетіндамыту:баяусөйлеу,жаңылтпаштарайту. **Сөздік қор.** Балаларғатұсаукесудәстүріментаныстыруарқылыолардыңалғашқы қадамыересектерді қуанышқа бөлейтінін жеткізу және оларды ересектердіңжақсы көретінін білдіру дағдысын жетілдіру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздердіжіктелуіне,септелуінеқарайбайланыстыруды,етістіктердікелержәнеөткеншақтақолдануды дамыту. **Байланыстырып сөйлеу.** Кейіпкерлердісипаттауүшіндауысырғағыныңмәнерлікарапайымтәсілдерін қолдануды үйрету
Сөйлеуді дамыту(4 жас)	Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгертуүшінтақпақтарменжаңылтпаштарайтқызу.Дикциябойыншажұмыстыжалғастыру: сөздер

	менсөзтіркестерініңдұрысайтылуынжақсарту **1. Сөздік қор.** Айналасындағы заттармен сөздік қорды кеңейту: тұрмыстық заттар жәнекоршағанортазаттарыныңқолданылуманыздылығынтүсіну,заттардыңатауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды,материалдардыңбелгілі жәнебелгісізқасиеттерінсөйлеудеқолдану. Сөздікқордыересектердіңмамандықтарынбілдіретінзатесімдермен,еңбекәрекетін білдіретінетістіктермен толықтыру. Сөйлеудекүнделіктікөпқолданылатынсынесімдерді,етістіктерді,есімдіктерді қолдану **1. Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануғаүйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға,олардызатесімдерменсептіктерде,жекешежәнекөпшетүрде,затесімдердісынесімдерменбайланыстыруға,етістіктердібұйрық райыменқолданабілугеүйрету(отыр,жүр,жүгір).
Көркем әдебиет (3 жас)	Оқылғаншығармаданеңқызықты,мәнерліүзінділердіқайталау,балаларғасөздермен қарапайымсөзтіркестерінқайталапайтуғамүмкіндікберу.
Көркем әдебиет (4 жас)	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді,әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға,көркем сөзге,кітапқақызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға,қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұнымен сипатынасәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалықекпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға,кейіпкерлерінежанашырлық танытуға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгімеқұрастыруына мүмкіндік беру.
Қазақ тілі(3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауынажағдай жасау: құрдастарынесіміментолық,дұрысатауғабаулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ дыбыстарын өздігінен дұрысайтуғабаулу. **Сөздік қор.** Баланыңсөздікқорындамытуда,санамақтар,тақпақтар,жаңылтпаштардыжаттауғабаулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді байланыстырып, сөз тіркестерін құрастыруға (зат есім және сынесім,затесім және етістік) үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Таныс ертегілер мен шағын шығармалардың мазмұны бойынша сұрақтарғажауапберуге баулу.
Қазақ тілі(4 жас)	Ұжымдық әңгімеге қатысуға, әңгімелесушінің сөзінбөлмей, кезекпен сөйлеуге,бейнелеу құралдарын қолдана отырып, еркінойындарда және сахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйінжеткізуге,сөйлесу барысында әңгімелесушінің назарын өзінеаудару үшін интонациямен сөйлеумәнерін өзбетінше қолдануға,түрлі балалар әрекеттерінде өзінің және құрдастарының әрекетін түсіндіруге және дәлелдеуге баулу

	Қазак тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуғабаулу. **1. Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп,тәуелдеп,септеп қолдана білуге үйрету.Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолданабілуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өзойынжайжәне жайылмасөйлемдерменжеткізуге мүмкіндікберу. Бұрыннан таныс немесе бейтаныс ертегілермен шағынкөркемшығармалардың мазмұнын иллюстрациялар бойынша қайтала айтуға,өзбетінше ретімен қайталап айтуға,өзінің тәжірибесінесүйеніп,суреттер бойыншаәңгіме құрастыруға, ойыншықтармен заттарды4-5сөйлеммен сипаттауға,берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табуғабаулу.
Математика негіздері(3 жас)	**Сан.** «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?»сауалдарынажауапберу. **Шама.** Салыстыру нәтижелерін бірдей,тең,жалпышамасыбойынша үлкен-кіші сөздеріменбелгілеу. **Геометриялық пішіндер.** Балаларды геометриялық фигура дөңгелекпентаныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеугемүмкіндікберу. Кеңістікте бағдарлау Өзініңденемүшелерінбағдарлаужәнеосығанбайланыстыөзінеқатыстыкеңістікбағыттарынанықтау: оң-сол. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсытәулікбөліктерінбағдарлауды пысықтау:күндіз-түнде,таңертең-кешке.
Математика негіздері(4 жас)	1. Жиын. Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардантұратындығытуралытүсінікберу,заттардыжұппенқоюарқылыолардысанамай-ақсалыстырунегізінде теңнемесетең еместігінанықтайбілу. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік жәнетеңсіздіктуралыұғымдардықалыптастыру.Теңұғымынекітәсілменсанығбойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылықалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беругеүйрету. 5көлеміндетуражәнекерісанауғажаттықтыру 1. Геометриялықфигуралар. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш)және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялықпішіндердікөружәнесипапсезуарқылызерттеу,сөйлеудесынесімдердіқолданып,салыстырунәтижелерінатау(ұзындау-қысқалау,кеңдеу-тарлау,жоғары-төмен,қалың-жұқанемесеұзындығы,ені,биіктігі,қалыңдығыбойыншатең). 2. Кеңістіктібағдарлау. Кеңістікбағыттарынөзінеқатыстыанықтау,берілгенбағыттақозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарайорналастыру,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр).

	3. Уақыттыбағдарлау. Тәуліккбөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарынкеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрастырғанқұрылыспенсюжеттіойыншықтардықолданыпойнату. Ұжымдық құрылыс жасауға баулу, алдын ала келісе отырып, құрылысбөліктерінжекедайындауды,өздерініңқұрастырғанбұйымдарынбіріктіреотырып,дайынболғанқұрылыспенбіргеойнау дағдысын жетілдіру.
Құрастыру (4 жас)	Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіпойластыру,құрдастарарасындаміндеттердібөлісу,түрліқұрылымдықтәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылыстыталдау. Табиғи,қалдықматериалдарданқұрастыру. Қазақхалқыныңтабиғиматериалдарданжасалғанбұйымдарымен(ер-тұрман, киіз үйдің жабдықтары, әшекей бұйымдары), тұрмыстық заттарымен(күбі, мес, келі, тостаған, ожау, астау, диірмен) таныстыру, олардың қандайматериалдан жасалғанын зерттеу. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері,кенеп,мата,дәніңтүрлері)жәнеқалдық(қақпақтыңтүрлері,пластик,қораптар,кірқыстырғыштар)заттарданқұрастыру.Табиғиматериалдардантүрлікомпозицияжасауғаынталандыру.Шығармашылыққиялдыдамыту,көрнекіліккесүйенеотырыпжәнеқұрастыратынматериалдардыөзбетіншетаңдап,ойданқұрастыруға мүмкіндікберу. Ұқыптылыққатәрбиелеу.Қауіпсіздікережелерінсақтау.
Сурет салу (3 жас)	Тұтасқағазпарағынабейненіорналастыру,қызыл,сары,жасыл,көк,қара,ақнегізгітүстерменолардыңреңктерін (қызғылт,көгілдір,сұр)қолдануды. Қазақою-өрнектерініңқарапайымэлементтерінқайталапсалуғабаулу. Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуғамүмкіндікберу. Суретсалудақауіпсіздіктісақтауға,ұқыптылыққабаулу.
Сурет салу (4 жас)	1. Суретсалу. Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозициялардысалу.Сюжеттікомпозицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-бірінеарақатынасын беру. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардыңөнертуындыларына,киізүйге,оныңжабдықтарына,тұрмыстықзаттарға,ойыншықтарға,сәндік-қолданбалыөнергеқызығушылықтыдамыту Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін,олардыңарасындағыарақашықтықтардысақтау,2-3элементтердітүсіменпішінібойыншаұлттықоюлардыаршықтүстерменкезектестірудағдыларынқалыптастыру.Қазақхалқыныңсәндік-қолданбалыөнерітуралыбілімдерінкеңейту.

Мүсіндеу (3 жас)	Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен(білезік, жүзік, балдақ,сырға,тұмар)таныстыру.Мүсіндеутәсілдерінқолданаотырып,өзіне ұнағанбұйымдардымүсіндеу,олардытаяқшаменбезендіруді.Жекежұмыстарынұжымдыккомпозицияларғабіріктірудағдыларынқалыптастыру.
Мүсіндеу (4жас)	Ермексаз,сазбалшық,пластикалыккесектерденәртүрлітәсілдерділданып,бейнелердімүсіндеу,әртүрліпішіндегітанысзаттардыө нетәнерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейіннемесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу,майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттың,фигуралардыңбетінтегістеуге үйрету. Мүсіндеудеқысу,тарту,басуәдістерінқолдану.Кескіштіқолданудыүйрету,оныңкөмегіменжасалғанбұйымдыбезендіругеынталанд ру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композицияларқұру,ұжымдықжұмыстардыорындаудаміндеттемелердіөзарабөлісу.
Жапсыру (3 жас)	Қазақхалқыныңұлттықыдыс-аяқтарымен,тұрмыстықзаттарыментаныстыру. Ұнаған дайын заттардың пішіндерін қазақ оюларының қарапайы элементтерімен безендіруді, жапсыру барысында қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтауға, ұқыптыболуғабаулу.
Жапсыру (4 жас)	Жапсыруменшығармашылықәрекеткеқызығушылықты,шығармашылыққабілетті,қиялдыдамыту. Қайшыныдұрысұстаудыжәнепайдаланабілудіқалыптастыру.Түзусызықбойыменалдыменқысқа,кейінұзын жолақтардықиюдыүйрету. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюдыүйрету. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және олзаттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияныкұрастырукезіндезаттарменнысандардыңкөлемібойыншаарақатынасынескеру.Ұсақэлементтердіересектердіңкөмегіменжелім ,алдыменқағазбетіндезаттыңбейнелерін құрастырып,содан кейіноныжелімдеу
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Әртүрлі аспапта орындалған әндерді тыңдауға, оларды есте сақтауға жәнебілуге; шығарманысоңынадейін тыңдауға үйрету. **Ән айту.** Аспаптың сүйемелдеуіне, ересектердің дауысына ілесе отырып ән айтуды үйрету. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Қазақхалқыныңбиөнеріментаныстыру.Музыкалықсүйемелдеуменқазақбиқимылдарыныңқарапайымэлементтерінорындау,ойындардатанысб мылдарынқайталауын дамыту. **Балалармузыкалықаспаптарындаойнау.** Балаларғаарналғанмузыкалықаспаптардажәнеметаллофонда(бірпластинада)ырғақпенқағыпойнаудыңқарапайымдағдыларынменгерутеыкпал .
Музыка (4 жас)	Балалардыңмузыкағадегенқызығушылығынтудыру,онытыңдауғаынталандыру,музыкалықшығармалардыэмоционалдықабылда ыдамыту. Әнайту. Балалардымәнерлепәнайтуғаүйрету,әндісозып,қимылдарменүйлестіріпайтудықалыптастыру(ре-

	сибіріншіоктавашегінде).Қысқамузыкалықфразалараpасындатынысалудыдамыту анықайтуға,музыканыңсипатынжеткізебілугеүйрету.Аспаптыңсүйемелдеуіменжәнесүйемелдеуінсізәнайтуғабаулу(тәрбиешініке мегімен).
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала,оныңотбасы,үйі.** Өзінің отбасы,отбасылық қарым-қатынасы туралыәңгімелеп беруге үйрету. **Заттық әлем.** Қазақ халқының тұрмыстық заттарын тану және атау дағдысын кеңейту. **Көлік,байланысқұралдары.** Жолаушыларға арналғанқарапайымережелермен таныстыру. **Еңбеккебаулу.** Өзінің,құрдастарыныңшығармашылықжұмыстарыныңнәтижелеріне,суреттеріне,бұйымдарғақұрметпенқарауға,оларғаұқыптылықпенқарауға(улу. **Адамгершілікжәнепатриоттықтәрбие.** Жақсыжәнежаманәрекеттердідұрысбағалаутәжірибесінқалыптастыру. **МеніңОтаным–Қазақстан.** Қазақхалқыныңдәстүрлікиізүйіментаныстыру.Балалардыайналасындағыересектердің жақсы көретінін, оған әрқашан қамқорлық танытатыны білдіреотырып,өзініңтуғанжеріне,Отанынадегенсүйіспеншіліксезімінояту. **Өсімдіктерәлемі.** Ағаштардың,далагүлдерін танужәнеатау,өсімдікбөліктерінтануын қалыптастыру. **Жануарлар әлемі**. Үйжануарларыменолардыңтөлдерітуралыбілімдерінбекіту.Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру,табиғатбұрышынмекендеушілердібақылаудағдыларынқалыптастыру. **Табиғаттағымаусымдықөзгерістер.** Ауа-райыныңжағдайынанықтау(суық,жылы,ыстық),табиғатқұбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылдың көктемгі мезгілдеріндегі ауа-райыныңжай-күйінбелгілеуді пысықтау. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау** Серуенде(отпен ойнамау, жолға шықпау) ойын алаңында және құммен, сумен, қармен,ұсақзаттарменойындардақауіпсізәрекететудағдыларынқалыптастыру(олардыауызғаалмау,құмдышашпау,ұсақзаттардықұлаққа,мұрын тықпау).
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	1. Еңбеккебаулу. Балалардыңеңбекетугедегеноңкөзқарасынтәрбиелеу,берілгентапсырмағажауапкершілікпенқараудықалыптастыру:бастағаністіаяғынадейінжет кізебілу,оныжақсыорындау.Топтыжәнеойыналаңынтазаұстауға,ойыншықтардыжинауда тәрбиешігекөмектесуге баулу Жақындарыныңмамандықтарыментаныстыру,олардыңатқаратынқызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықтықалыптастыру.Айналанықоршағанзаттар,ойыншықтар-адамдардыңеңбегіменжасалғанытуралытүсінікберу,оған ұқыпты қарауғабаулу. 10. Өлітабиғатқұбылыстарымензаттары. Табиғатқұбылыстарытуралыұғымдарын(жел,жаңбыр,тұман,қар,бұршақ,кемпірқосақ,боран) кеңейту.

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: сәуір айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс -әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары қарату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. Солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). Қолдарды алғ созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру; **Негізгі қимылдар.** Сапта бір-бірден, екеуден (жұппен) жүру; алаңның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура жүгіру. Аяқтарын алшақ қойы отырып, 1,5–2метр қашықтықтан допты бір-біріне домалату. Доғаның астымен(биіктігі40сантиметр) еңбектеу. 15-20 сантиметр биіктіктен секіру, саптағы, шеңбердегі өз орнын табуға үйрету. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимыл түрлерін өзгерте отырып, ойындарға күрделі ережелер енгізу. Қимылды ойындарды ойнату. **Спорттық жаттығулар.** Велосипед тебу. Үш дөңгелекті велосипедтітура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірде гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдылар қалыптастыру. Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету; сабынды дұрыс қолдануды, қолды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру: ас қасықпен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауы шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.**

	Дене мүшелерімен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін біл
Дене шынықтыру (4 жас)	**Жүгіру:** аяқтың ұшымен,тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру, сапта бір-бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру,1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру, орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру. **Еңбектеу, өрмелеу:** 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөрене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. **Жалпы дамытушы жаттығулар.** **Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.** Қолдыалға,екіжаққа,жоғарыкөтеру(біруақытта,кезекпен),төментүсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеудетұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарынбүгіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу,қолдыңбілектерінайналдыру.Қолдыкеуденіңалдынақою,желкегеқою,иықтарды түзеп, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсызорындау. **Кеудеге арналған жаттығулар.** Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты).Оңға, солға еңкею, шалқаю. Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп,қолдыңсаусақтарынаяқтыңұшынажеткізіп,заттардықоюжәнежоғарыкөтеру.Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп,жоғарыкөтерілгенаяқтыңастынанзаттыбірқолданекіншіқолғаберу.Отырғанқалыпта ек аяқты жоғары көтеру, бүгу және жазу, төмен түсіру. Екі аяқтыайқастырып, отыру және тұру. Тізерлеп тұрып, алға еңкею және артқа шалқаю,екіаяқтыкезекбүгужәнежазу,көтеружәнетүсіру.Қолыназатұстап,шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату.Етпетіненжатқанқалыптаиықтарын,басын,қолдарыналғасозыпкөтеру. **Қимылды ойындар.** Қимылдыойындарғақызығушылықтыдамыту.Таныcойындардыұйымдастырудабастамашылдық,дербестіктанытуғабаулу.Ойындардаф зикалыққасиеттерді(жылдамдық,күш,шыдамдылық,икемділік,ептілік)дамыту.Қимылдыойындардажетекшірөлдіорындауғаүйрету,ойы ережелерінсаналытүрдесақтауғабаулу.Доптармен,секіргіштермен,құрсаулармен ойындардабалалардыңбелсенділігіндамыту. Дене белсенділігі(таңертеңгіжаттығу,шынықтыру,спорттықжәнеқимылды ойындар) мен ұйқының қанық болуының пайдасы туралы түсініктікеңейту. Құлап қалған кезде өзіне қарапайым көмек көрсетуге, науқастанғанкездеересектерге жүгінуге баулу. **Сауықтыру-шынықтырушаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларынжүргізу:дымқылшүберекпенсүртіну,аяқтарды,денениішаю,әрбіртамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақтабандылықты алдын-алу үшінтүрліжолдармен,жылыкүндерішөптің,құмныңүстіменжалаңаяқжүру.Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілге бөлмеде дене жаттығуларынорындау.Тыныс алужолдарын шынықтыру
Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты(а,ә,е,о,ұ) және кейбір дауыссыз (п-б,к-қ,т-д,ж-ш,с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және

(3 жас)	бекіту,артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айтуды меңгерту. **Сөздік қор.** Тұсау кесу дәстүріне байланысты сөз тіркестерін меңгерту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдануды және зат есімдерді жекеше, көпше түр, қолдануды үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту.
Сөйлеуді дамыту (4 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызыңжәнеүнді(р,л)дыбыстардыанықайтуғажаттықтыру.Артикуляциялықаппараттыжетілдіру. Сөйлеу қарқынын өзгертуді бекіту: ақырын, жылдам сөйлеуді меңгертуүшінтақпақтарменжаңылтпаштарайтқызу.Дикциябойыншажұмыстыжалғастыру: сөздер менсөзтіркестерініңдұрысайтылуынжақсарту Сөздікқордыересектердіңмамандықтарынбілдіретінзатесімдермен,еңбекәрекетін білдіретінетістіктермен толықтыру. Сөйлеудекүнделіктікөпқолданылатынсынесімдерді,етістіктерді,есімдіктерді қолдану. **Байланыстырып сөйлеу.** Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өзбетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін қайталап айтуға,бейтаны сзаттар, құбылыстар, оқиғалар туралы ақпаратты талқылауға баулу. Ұсынылға нсюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.
Көркем әдебиет (3 жас)	Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға
Көркем әдебиет (4 жас)	Әдеби шығармаларды мұқияттыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру,шығармамазмұныбойыншасұрақтарғажауапберуге,ересектерменбіргеертегіменәңгіменіңбасын,соңынойданқұрастыруғабаулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгімеқұрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларыментаныстыру,санамақ,жаңылтпашайту, жұмбақ шешу,айтыс өнеріне баулу. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнел үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныскейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге(қатыгез-мейірімді,аққөңіл-салмақты) ынталандыру.

Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауына жағдай жасау: бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауызекі сөйлесуге, бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге, сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға, өзінің алған әсері мен қалауын білдіруге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. **Сөздік қор.** Баланың сөздік қорын дамытуда, санамақтар, тақпақтар, жаңылтпаштарды жаттауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануды пысықтау. **Байланыстырып сөйлеу.** Таныс ертегілер мен шағын шығармалардың мазмұны бойынша өздігінен қайталап айтуға баулу.
Қазақ тілі (4 жас)	**Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп,тәуелдеп, септеп қолдана білуге үйрету. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сөйлеуде тынысалуды, фонематикалық естуді, анық және қалыпты қарқынмен сөйлей білуді дамыту. Қазақ тіліне тәнө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуға баулу **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беруге өзімен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажырата білуге және дұрыс жауабын ұсынуға, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға ,бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылауға мүмкіндік беру.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан.** Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беруін қалыптастыру. **Шама.** Салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа, бірдей, тең, ені бойынша кең-тар, бірдей, тең, биіктігі бойынша биік-аласа, бірдей, тең, жалпы шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеуін дамыту. **Геометриялық пішіндер.** Балаларды геометриялық фигура дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндік беру. **Кеңістікте бағдарлау.**

	Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды жетілдіру: оң-сол. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлауды қалыптастыру: күндіз-түнде, таңертең-кешке.
Математика негіздері (4 жас)	**Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш)және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялықпішіндердікөружәнесипапсезуарқылызерттеу,сөйлеудесынесімдердіқолданып,салыстырунәтижелерінатау(ұзындау-қысқалау,кеңдеу-тарлау,жоғары-төмен,қалың-жұқанемесеұзындығы,ені,биіктігі,қалыңдығыбойыншатең). **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістікбағыттарынөзінеқатыстыанықтау,берілгенбағыттақозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарайорналастыру,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр). **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарынкеңейту
Құрастыру (3 жас)	Құрастыруда бөлшектерді орналастыру және кірпіштерді қалау, пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгібойынша, ойдан құрастыру дағдыларын пысықтау.
Құрастыру (4 жас)	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозицияларды салу.Сюжеттікомпозицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардыңөнертуындыларына,киізүйге,оныңжабдықтарына,тұрмыстықзаттарға,ойыншықтарға,сәндік-қолданбалыөнергеқызығушылықтыдамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемібөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттарды көлемі бойыншаарақатынасынберугеүйрету: ағашбиік,бұтаағаштаналаса,гүлбұтадан аласа. Дөңгелек,сопақ,шаршы,үшбұрышпішіндегіқазақоюларыныңэлементтерін:«құсқанаты»,«бүршік»,«қызғалдақ»,«қошқармүйіз»,«қойізі «құстұмсық»,«ботамойын»,«ботакөз»,«ирек»,«су»суретінсалу,элементтердіңорналасуретін,олардыңарасындағықашықтықтысақтау. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сары ашық жасылреңктерментаныстыружәнеолтүстердіөзбетіншежасауғаынталандыру(қажетті түсті шығаруүшінбояулардыараластыру). Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін,олардыңарасындағыарақашықтықтардысақтау,2-3элементтердітүсіменпішінібойыншаұлттықоюлардыашықтүстерменкезектестірудағдыларынқалыптастыру.Қазақхалқыныңсәндік-қолданбалыөнерітуралыбілімдерінкеңейту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттардыбояудасызбаларменжақпалардыбірбағыттажоғарыдантөменгенемесесолданоңғапішінніңшеткісызығынаншықпайырғақтытүр ебояу. Қылқаламдыүстіненбасаотырып,жуансызықтардыалқылқаламныңұшымен жіңішке сызықтарды жүргізу.

	Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмысорнынтазаұстауға,ұқыпты болуға,қауіпсіздікті сақтауғабаулу
Сурет салу (3 жас)	Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды пысықтау. Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, са[ры,] жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстермен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдануды дамыту. Құмға таяқшалармен, асфальтк[а] бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру
Сурет салу (4 жас)	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозициялардысалу.Сюжеттікомпозицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-бірінеарақатынасын беру. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардыңөнертуындыларына,киізүйге,оныңжабдықтарына,тұрмыстықзаттарға,ойыншықтарға,сәндік-қолданбалыөнергеқызығушылықтыдамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемібөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттарды[ң] көлемі бойыншаарақатынасынберугеүйрету: ағашбиік,бұтаағаштаналаса,гүлбұтадан аласа. Дөңгелек,сопақ,шаршы,үшбұрышпішіндегіқазақоюларыныңэлементтерін:«құсқанаты»,«бүршік»,«қызғалдақ»,«қошқармүйіз»,«қойізі» «құстұмсық»,«ботамойын»,«ботакөз»,«ирек»,«су»суретінсалу,элементтердіңорналасуретін,олардыңарасындағықашықтықтысақтау. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, қызғылт сар[ы,] ашық жасылреңктерментаныстыружәнеолтүстердіөзбетіншежасауғаынталандыру(қажетті түсті шығаруүшінбояулардыараластыру). Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру, элементтер бірізділігін,олардыңарасындағыарақашықтықтардысақтау,2-3элементтердітүсіменпішінібойыншаұлттықоюлардыашықтүстерменкезектестірудағдыларынқалыптастыру.Қазақхалқыныңсәндік-қолданбалыөнерітуралыбілімдерінкеңейту. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттардыбояудасызбаларменжақпалардыбірбағыттажоғарыдантөменгенемесесолданоңғапішінніңшеткісызығынаншықпайырғақтытү[р]ебояу.Қылқаламдыүстіненбасаотырып,жуансызықтардыалқылқаламныңұшыменжіңішкесызықтардыжүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмысорнынтазаұстауға,ұқыпты болуға,қауіпсіздікті сақтауғабаулу
Мүсіндеу (3 жас)	Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ, сырға, тұмар) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзін[е] ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіруді. Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру.
Мүсіндеу (4жас)	Бірнеше бөліктерден заттард ымүсіндеу,олардыорналастыру,пропорциялардысақтау,бөліктерді біріктіру. Балалардыңкөлемдіпішіндерменқарапайымкомпозициялардымүсіндеугеқызығушылығынарттыру. Мүсіндеудеқысу,тарту,басуәдістерінқолдану.Кескіштіқолданудыүйрету,оныңкөмегіменжасалғанбұйымдыбезендіругеынталандыру. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композицияларқұру,ұжымдықжұмыстардыорындаудаміндеттемелердіөзарабөлісу. Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру, оларды мүсіндеугебаулу.Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру.

	Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау
Жапсыру (3 жас)	**Желімдеудің техникасын үйрету:** желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. Геометриялық фигуралардың (дөңгелек, шаршы, үшбұрыш) ортасына, бұрыштарына дайын ою-өрнектер жапсыру арқылы киіз, кілем, көрпе, алаша орамал жасауды үйрету.
Жапсыру (4 жас)	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылыққа білетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалана білуді қалыптастыру. Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қиюды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюдыүйрету. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және олзаттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композициянықұрастырукезіндезаттарменнысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру.Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу,алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып,содан кейін оны желімдеу.
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Музыкалық шығарманы иллюстрациялармен салыстыра білуді қалыптастыру. Балалар аспаптарының, музыкалық ойыншықтардың дыбысталуын ажыратуға үйрету; оларды атай білу. **Ән айту.** Ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән айту, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар**. Балалардың билейтін музыкаға сәйкес би қимылдарын өз бетінше орындауына, таныс би қимылдарын ойындарда қолдануына мүмкіндік беру. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. **Балаларды музыкалық аспаптармен:** сыбызғы, металлафон, қоңырау, сылдырмақ, маракас және барабанды ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	Балалардыңмузыкағадегенқызығушылығынтудыру,оныттыңдауғаынталандыру,музыкалықшығармалардыэмоционалдықабылдаудыда ыту. **Музыка тыңдау.** Музыканытыңдаумәдениетінсақтау(музыкалықшығармалардыалаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету танысшығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу,музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты,баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары,төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтыңұлттықаспабыдомбырименорындалғанәндерменкүйлерді тыңдату.
Қоршаған ортамен	**Бала, оның отбасы, үйі.** Жақындарына қамқорлық танытуға баулу.

таныстыру (3 жас)	**Заттық әлем.** Заттардың атқаратын қызметтерін түсінуін меңгерту. **Көлік, байланыс құралдары.** Жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру. **Еңбекке баулу.** Өзінің, құрдастарының шығармашылық жұмыстарының нәтижелеріне, суреттеріне, бұйымдарға құрметпен қарауға, оларға ұқыптылықпен қарауға баулу. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Балаларда «дұрыс» немесе «дұрыс емес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерді дамытуды жетілдіру **Менің Отаным–Қазақстан.** Балабақшаның үй-жайларымен ауласында тәртіп пен тазалық сақтауға үйрету. **Өсімдіктер әлемі.** Кейбір көкөністермен жемістердің түрін тану және атау, қарапайым түсініктерді қалыптастыру пысықтау. **Жануарлар әлемі.** Үй жануарларымен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылды көктемгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау .** Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауды дамыту (саңырауқұлақтармен жидектерді жемеу, жануарларға тиіспеу, қоқыс қалдырмау, қоқысты жинау,бұтақтарды сындырмау)
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	**Бала,оның отбасы,үй.** Баланың «Мен»бейнесінқалыптастыру. Баланыөсіп,жетілгенересекбаларетінде қабылдау, оның ойын ашық білдіруге мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтеу. Оның өсуі мен дамуы, өткені, бүгіні және болашағытуралы түсініктерді қалыптастыру («Мен кішкентай болдым, мен өсіп келемін,менересекболамын»). Мектеп туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру (мектепке баруға ынтасын, қызығушылығын арттыру).Өзінің атын,тегін,жасын, жынысын атай білуге үйрету, өзін құрметтеуге, өз қадір-қасиетін сезінуге, өзіне деген сенімділікке тәрбиелеу. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Балалардыадамгершілікке,өзаракөмекберуге,ренжігенбалағажанашырлық танытуға және ренжіткен баланың әрекеттерінің әділдігіне көзжеткізіпсебебінанықтауға,әділболғанжағдайдаәрекететкенбаланыңәрекеттерін қолдауға, бірге, келісіп ойнауға, құрдастарының өтініші бойыншаойыншықтарыменбөлісуге,айналасындаболыпжатқанжағдайлардыойелегіненөткізіп,өзініңәділпікірінбілдіругебаулу.Қарапайымдылыққа,мейірімділіккежәнеәділдікке,ересектергеқұрметкөрсетуге,кішілергекөмектесугетәрбиелеу.Жағымсызқылықтарыүшінұятысезінебілуге,ренжіткеніүшін құрдасынанкешірім сұрауға баулу.

2023-2024 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: Теректі мектеп-балабақшасы
Топ: ортаңғы , ересек топ
Балалардың жасы: 3-4 жас
Жоспардың құрылу кезеңі: мамыр айы, 2023 жыл

Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс -әрекеттің міндеттері
Дене шынықтыру (3 жас)	**Жалпы дамытушы жаттығулар.** Қолды алға, жан-жаққа созу, алақандарын жоғары карату, қолды көтеру, түсіру, саусақтарды қозғалту, қол саусақтарын жұму және ашу. Солға, оңға бұрылу (отырған қалыпта); аяқты бүгу және созу (бірге және кезекпен), шалқасынан жатқан қалыптан бұрылып, етпетінен жату және керісінше; иықтарды жоғары көтеріп, қолды жан-жаққа созып еңкею (етпетінен жатқан қалыпта). Қолдарды ал созып, жартылай отыру, тізені қолмен ұстап, басты төмен иіп, кезекпен тізені бүгіп, аяқты көтеру. **Негізгі қимылдар**. Сапта бір-бірден, екеуден (жұппен) жүру; алаңның бір жағынан екінші жағына, әр түрлі бағытта: тура жүгіру, аяқтарын алшақ қойып, отырып, 1,5–2метр қашықтыктан допты бір-біріне домалату доғаның астымен (биіктігі40сантиметр) еңбектеу. 15-20 сантиметр биіктіктен секіру саптағы,шеңбердегіөзорнын табуға үйрету. **Қимылды ойындар.** Қимылды ойындарға баулу, балаларды қарапайым ережелерді сақтауға, қимыл түрлерін өзгерте отырып, ойындарға күрделі ережелерді енгізу. Қимылды ойындарды ойнату. **Спорттық жаттығулар.** Велосипед тебу. Үш дөңгелекті велосипедті тура, шеңбер бойымен, оңға және солға бұрылып тебу. **Мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру.** Күнделікті өмірдегі гигиеналық дағдыларды сақтау қажеттігін білу. Тамақтанар алдында қолды жуу, таңертең және кешке тісті тазалау дағдыларын қалыптастыру. Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру, тамақтану, жуыну кезінде қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. **Балаларды сыртқы келбетін бақылауға үйрету** Сабынды дұрыс колдануды, колды, бетті, құлақты тазалап жууды, жуынғаннан кейін құрғатып сүртуді, орамалды орнына ілуді, тарақты және қол орамалды пайдалануды үйрету. **Үстел басында мәдениетті тамақтану дағдыларын қалыптастыру:** Ас қасықпен шәй қасықты, шанышқыны, майлықты дұрыс қолдану; нанды үгітпеу,тамақты ауызды жауып, шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.**

	Өзіне-өзі қызмет көрсетуге деген ұмтылысын қолдау: белгілі реттілікпен киінуге және шешінуге, тісті тазалауға, ұқыптылыққа, киіміндегі олқылықтарды байқауға, оларды ересектің көмегімен немесе өз бетінше реттеуге, ас ішу құралдарын орнымен қолдануға баулу. **Салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру.** Дене мүшелерімен ағза жүйесін нығайтатын жаттығулармен таныстыру. Өзінің денсаулық жағдайы туралы ересектерге айту, науқастанған кезде дәрігерге қаралып, емделу қажеттігін білу. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Ересектің көмегімен шынықтыру тәсілдерін орындау дағдыларын қалыптастыру. Тыныс алу жаттығуларын жасау.
Дене шынықтыру (4 жас)	**Тепе-теңдікті сақтау:** сызықтардыңарасымен(арақашықтығы15сантиметр)жүру,сызықтардың,арқанның,тақтайдың,гимнастикалықскамейканың, бөренеің бойымен жүру, қолды екі жаққа созып, басқа қапшыққойып,заттарданаттапөту,бұрылу;қырлы,көлбеутақтайбойымен(ені2сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру; қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап,еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан, үрлендендоптардан(бір-біріненқашыққойылған5–6допарқылыкезекпен)аттапөту. Еңбектеу, өрмелеу: 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасыментура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетіменжатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарайеңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметрбиіктіктеілінгенарқанныңастынанеңбектеу;құрсауданеңбектепөту;гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөренежәнегимнастикалық скамейкаданаттапөту. **Қимылды ойындар.** Қимылдыойындарғақызығушылықтыдамыту.Таныойындардыұйымдастырудабастамашылдық,дербестіктанытуғабаулу.Ойындарда физикалыққасиеттерді(жылдамдық,күш,шыдамдылық,икемділік,ептілік)дамыту.Қимылдыойындардажетекшірөлдіорындауғаүйрету, ойынережелерінсаналытүрдесақтауғабаулу.Доптармен,секіргіштермен,құрсаулар менойындардабалалардыңбелсенділігіндамыту. **Дербес қимыл белсенділігі.** Балалардыңдоптармен,қозғалатыноыйыншықтармен,құрсаулар менойындарынқолдау,денешынықтыруқұралдарын,спорттықжәнеқимылдыойындарғаарналғанатрибуттардыпайдалануғаынталандыру.Балалардыпедагогпенбіргежаттығулардыорындауға,қимылдыойындарғақатысуғатарту.Балалардыңжасжәнежекеерекшеліктерінескереотырып,ағзағатүсетінсалмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардыңқимылдардыорындауы үшін жағдайларжасау. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру.** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалаудыәдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін,ластанғанкездеқолдыөзбетіншесабынменжууға,тісінтазалауғаүйрету.Тарақты,қолорамалды пайдалана білудібекіту. **Тамақтану әдебін сақтау.** Тамақты асықпай шайнау, асхана құралдарын(қасық,шанышқы),майлықтыдұрысқолдану,тамақтанып болғаннанкейінауызды шаю. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді,тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен олардытазалау,құрғату.Бейнелеуәрекетіненсоңқұтыларды,қылқаламдардыжуу,үстелді сүрту.

	Сауықтыру-шынықтыру шаралары. Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу:дымкылшүберекпенсүртіну,аяктарды,дененішаю, әрбіртамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақтабандылықтың алдын-алу үшін түрліжолдармен,жылыкүндерішөптің,құмныңүстіменжалаңаякжүру.Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларынорындау.Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
Сөйлеуді дамыту (3 жас)	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Дауысты (а,ә,е,о,ұ) және кейбір дауыссыз (п-б,к-қ,т-д,ж-ш,с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаш тарайтуды меңгерту. **Сөздік қор.** Тұсау кесу дәстүріне байланысты сөз тіркестерін меңгерту. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдануды және зат есімдерді жекеше, көпше түрде қолдануды үйрету. **Байланыстырып сөйлеу.** Таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту.
Сөйлеуді дамыту (4 жас)	Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көпқолданылатынсын есімдерді,етістіктерді,есімдіктерді қолдану. Сөздікқордызаттартобынбілдіретінжалпылаушысөздермен(ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол,оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттықтұрмыстықзаттардыңатауларынбілдіретінжәнемағынасықарама-қарсыантоним сөздермен байыту. Балалардықазақхалқыныңконақжайлылықдәстүріментаныстыру,конақтыкүтіпалу,төргеотырғызу,«қонаққәде»,«сыбаға»,асқайыру,ба таберу,конақтышығарыпсалудәстүрлерінүйретуаркылыүлкендердісыйлауға,дастарханбасында әдептіліктісақтауғабаулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануғаүйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды затесімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде,зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерд ібұйрық райымен қолдана білуге үйрету(отыр,жүр,жүгір).
Көркем әдебиет (3 жас)	Ересектермен бірге ертегілерді, қарапайым көріністерді ойнауға, бірлескен ойындарға қатысуға ықпал ету, онда жеке репликаларды, кейіпкерлердің эмоционалды образын беруге баулу.
Көркем әдебиет (4 жас)	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау,кейіпкерлерге жанашырлық таныту,ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау,мазмұнын түсінуге және олардыңмазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерінайту,кейіпкерлердіңмінезінберу,шығармамазмұныбойыншасұрақтарғажауапберуге,ересектерменбіргеертегіменәңгіменіңбас ын,соңынойданқұрастыруғабаулу.

	Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі,әңгімеқұрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларыментаныстыру,санамақ,жаңылтпашайту, жұмбақшешу,айтысөнерінебаулу. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілербойыншақарапайымқойылымдардыойнауға,образдыбейнелеуүшінмәнерліліккұралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныскейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге(қатыгез-мейірімді,аққөңіл-салмақты)ынталандыру.
Қазақ тілі (3 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Балалардың ересектермен және құрдастарымен қарым-қатынас жасауынажағдай жасау: бір-бірімен күнделікті еркін ойында, дербес әрекеттерде ауызекі сөйлесуге, бірлескен әрекеттері туралы келісуге, ортақ тақырыпта әңгімелесуге,сұрақтарға жауап беруге, өз бетінше кітаптарды қарауға, өзінің алған әсері мен қалауын білдіруге баулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ дыбыстарын өздігінен дұрыс айтуға баулу. **Сөздік қор.** Баланың сөздік қорын дамытуда, санамақтар, тақпақтар, жаңылтпаштарды жаттауға баулу. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Жуан және жіңішке түбір сөздерді ажырату, оларды көпше түрде қолдануды пысықтау. **Байланыстырып сөйлеу.** Таныс ертегілер мен шағын шығармалардың мазмұны бойынша өздігінен қайталап айтуға баулу.
Қазақ тілі (4 жас)	**Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағыөзінқоршағанортадантысзаттарменқұбылыстар,оқиғалартуралыақпараттардыалуғажәнеолардыталқылауғамүмкіндік беру. Ұжымдықәңгімегеқатысуға,әңгімелесушініңсөзінбөлмей,кезекпенсөйлеуге,бейнелеуқұралдарынқолданаотырып,еркінойындардажән есахналық қойылымдарда адамдар мен жануарлардың эмоционалды көңіл-күйінжеткізуге,сөйлесубарысындаәңгімелесушініңназарынөзінеаудару үшінинтонацияменсөйлеумәнерінөзбетіншеқолдануға,түрліба лаларәрекеттеріндеөзініңжәнеқұрдастарыныңәрекетінтүсіндіругежәнедәлелдеугебаулу. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Артикуляциялықжәнедауысаппаратын,сөйлеудетынысалуды,фонематикалықестуді,анықжәнеқалыптықарқынменсөйлей білудідамыту. Қазақ тіліне тәнө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтуғабаулу. **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың,табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздердітүсінужәне атаудағдыларын қалыптастыру. Туыстыққарым-қатынасты(«сіңлі»,«жеңге»,«жезде»,«нағашы»,«жиен»,

	«бөле»)білдіретінсөздердіүйрету.Өзініңотбасы,отбасылықмерекелер,отбасындағықызықтыоқиғалар,салт-дәстүрлер туралыайтуғабаулу. Тыңдалған шығарма кейіпкерлерінің бейнесін сахналық қойылымдардажеткізебілуге,еркінойындардакейіпкерлердіңбейнесінбасқақырынанкөрсетебілугемүмкіндік беру. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздердіжіктеп,тәуелдеп,септепқолданабілугеүйрету.Етістіктіңболымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолданабілуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер құра білуге үйрету. Өзойынжайжәне жайылмасөйлемдерменжеткізуге мүмкіндікберу.
Математика негіздері (3 жас)	**Сан**. Заттарды салыстыру: заттарға қосу немесе заттардан алу тәсілдері арқылы тең және тең емес заттар тобын салыстыру, «Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?»сауалдарына жауап беруін калыптастыру. **Шама.** Салыстыру нәтижелерін ұзындығы бойынша ұзын-қысқа,бірдей,тең, енібойыншакең-тар,бірдей, тең, биіктігі бойынша биік-аласа, бірдей, тең, жалпы шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеуін дамыту. **Геометриялық пішіндер.** Балаларды геометриялық фигура дөңгелекпен ттаныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураны зерттеуге мүмкіндік беру. **Кеңістікте бағдарлау.** Өзінің дене мүшелерін бағдарлау және осыған байланысты өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтауды жетілдіру: оң-сол. **Уақытты бағдарлау.** Қарама-қарсы тәулік бөліктерін бағдарлауды қалыптастыру: күндіз-түнде, таңертең-кешке
Математика негіздері (4 жас)	**Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету, геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу,сөйлеуде сын есімдерді қолданып,салыстыру нәтижелерін атау(ұзындау-қысқалау,кеңдеу-тарлау,жоғары-төмен,қалың-жұқанемесеұзындығы,ені,биіктігі,қалыңдығы бойынша тең). **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтау,берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарайорналастыру,заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (меніңалдымдаүстел,сол жағымда орындық тұр). **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш ,түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Құрастыру (3 жас)	Құрастыруда бөлшектерді орналастыружәнекірпіштердіқалау,пластиналарды тік бағытта және көлденең орналастыру тәсілдерін қолдану, ірі және ұсақ құрылыс материалдарынан, үлгібойынша, ойдан құрастыру дағдыларын пысықтау.

Құрастыру (4 жас)	Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою,құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру,құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау.
Сурет салу (3 жас)	Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрысұстауды пысықтау. Бір заттың немесе түрлі заттардың суретін салуды қайталай отырып, қарапайым сюжеттік композициялар жасауға үйрету, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстермен олардың реңктерін (қызғылт, көгілдір, сұр) қолдануды дамыту. Құмға таяқшалармен, асфальтқа бормен, өз бетінше ойдан сурет салуға мүмкіндік беру.
Сурет салу (4 жас)	**Сурет салу.** Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу.Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына,киіз үйге,оның жабдықтарына,тұрмыстық заттарға,ойыншықтарға,сәндік-қолданбалы өнерге қызығушылықты дамыту. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемібөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік,бұта ағаштан аласа,гүлбұтадан аласа. Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін:«құсқанаты», «бүршік», «қызғалдақ», «қошқармүйіз», «қой ізі», «құстұмсық», «ботамойын», «ботакөз», «ирек», «су» суретін салу, элементтердің орнала суретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтау.
Мүсіндеу (3 жас)	Қазақ халқының әшекей бұйымдарымен (білезік, жүзік, балдақ,сырға,тұмар) таныстыру. Мүсіндеу тәсілдерін қолдана отырып, өзіне ұнаған бұйымдарды мүсіндеу, оларды таяқшамен безендіруді. Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру.
Мүсіндеу (4жас)	Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейіннемесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу,майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттың, фигуралардың бетін тегістеуге үйрету.
Жапсыру (3 жас)	Желімдеудің техникасын үйрету: желімді қылқаламға, мұқият жағып алу, жаймадағы дайын үлгіге жағу, желімнің қалдықтарын сүртуге майлықты қолдану. Геометриялық фигуралардың (дөңгелек, шаршы,үшбұрыш) ортасына, бұрыштарына дайын ою-өрнектерді жапсыру арқылы киіз, кілем, көрпе, алаша орамал жасауды үйрету.
Жапсыру (4 жас)	Геометриялық пішіндерден,өсімдіктерден әзірленген ою-өрнектерді жолаққа бірізділігін ескере отырып, жапсыру дағдыларын қалыптастыру. Элементтердің ретін, олардың арасындағы арақашықтықты сақтауды, пішінін ескере отырып,ұлттық ою-өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдыларын дамыту.

	Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру.Композицияны құрастыруда дайынпішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылық пен орындау
Музыка (3 жас)	**Музыка тыңдау** Музыкалық шығарманы иллюстрациялармен салыстыра білуді қалыптастыру. Балалар аспаптарының, музыкалық ойыншықтардың дыбысталуын ажыратуға үйрету; оларды атай білу. **Ән айту.** Ересектердің дауысына ілесе отырып, олармен бірге ән айту, әнді бірге бастап, бірге аяқтау. **Музыкалық-ырғақтық қозғалыстар.** Балалардың билейтін музыкаға сәйкес би қимылдарын өз бетінше орындауына, таныс би қимылдарын ойындарда қолдануына мүмкіндік беру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Балаларды музыкалық аспаптармен: сыбызғы, металлафон, қоңырау,сылдырмақ, маракас және барабанды ырғақпен қағып ойнаудың қарапайым дағдыларын меңгеруге ықпал ету.
Музыка (4 жас)	**Музыкалық-ырғақты қимылдар.** Биқимылдарын,ойындағымузыкалыққимылдардыорындауғақызығушылықтудыру,маршсипатыныргақтыжүріспенберу,музыканыңқимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақтыбереотырып,қосаяқпенеркінжәнежеңілсекіру,қимылдардымузыкаменсәйкестендіреотырып,жүрелепотыру,музыканыңекіншібөлігіндеқимылдардыөзгерту,музыканыңкөңілді,ойнақысипатынқабылдау,мазмұныбойыншатанысәндердісахналауғабаулу,музыканың ырғағынасәйкесәртүрліқарқынменсекіру. **Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.** Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалықаспаптардықолдану. Ағашқасықтармен,сылдырмақтармен,асатаяқ,домбыра,сазсырнайда,барабан жәнеметаллофонмен қарапайымәуендердіойнау. Балалар музыкалық аспаптарын тану және атау. **Билер.** Әуеннiңкөңiлдiсипатынқабылдауғаүйрету,музыканыңкiрiспесiнажырату,кiрiспеденкейiнқимылдардыбастау,музыканыңсипатынасәйкесқимылдардыауыстыру,биқимылдарының,билердiңатауларынестесақтау. Жеңіл,ырғақпенқозғалу;жұппенбиқимылдарынорындау;билердеойындағымузыкалық қимылдарды қолдану.
Қоршаған ортамен таныстыру (3 жас)	**Бала, оның отбасы, үйі.** Жақындарына қамқорлық танытуға баулу. **Заттық әлем.** Заттардың атқаратын қызметтерін түсінуін меңгерту. **Көлік, байланыс құралдары.**

	Жолаушыларға арналған қарапайым ережелермен таныстыру. Еңбекке баулу. Өзінің, құрдастарының шығармашылық жұмыстарының нәтижелеріне, суреттеріне, бұйымдарға құрметпен қарауға, оларға ұқыптылықпен қарауға баулу. **Адамгершілік және патриоттық тәрбие.** Балаларда «дұрыс» немесе «дұрысемес», «жақсы» немесе «жаман» әрекеттер (қылықтар) туралы қарапайым түсініктерді дамытуды жетілдіру. **Менің Отаным–Қазақстан.** Балабақшаның үй-жайларымен ауласындатәртіп пен тазалық сақтауға үйрету. **Өсімдіктер әлемі.** Кейбір көгөністермен жемістердің түрін тану және атау, қарапайым түсініктерді қалыптастыру пысықтау. **Жануарлар әлемі.** Үй жануарларымен олардың төлдері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанды мекендейтін жабайы жануарлар жайлы түсініктерін қалыптастыру, табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру. **Табиғаттағы маусымдық өзгерістер.** Ауа-райының жағдайын анықтау (суық, жылы, ыстық), табиғат құбылыстарын бақылау (маусымдық), бақылау күнтізбесінде жылды көктемгі мезгілдеріндегі ауа-райының жай-күйін белгілеу. **Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтау.** Табиғатта қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауды дамыту (саңырауқұлақтармен жидектерді жемеу, жануарларға тиіспеу, қоқыс қалдырмау, қоқысты жинау,бұтақтарды сындырмау)
Қоршаған ортамен таныстыру (4 жас)	Ауа райы мен климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Қазақстаннықтүрліаймақтарындааурайыныңтүрлішеболуытуралытүсінікберу. **Өсімдіктер әлемі.** Өсімдіктер, оларға күтім жасау (жерді қопсыту, суару, жапырақтардыңшаңын сүрту) туралы түсінікті дамыту. Бақылау, эксперимент және еңбек етубарысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығыныңмәнін,олардыңөсуіүшінжер,топырақ,су,күн,жарық,ылғал,жылудыңқажеттілігінанықтау. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым)туралыбастапқы түсініктердіқалыптастыру. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерді кеңейту: жемістер, көгөністер,жидектер(орман,бақша),гүлдер(бөлме,бақша,шабындық),бұталаржәнеағаштар (бақша,орман). Бөлмеөсімдіктерінежәнетабиғатбұрышындағыжануарларғакүтімжасау,адамныңтабиғатқақамқорлықтанытуыныңмаңызытуралыбілімдерінқалыптастыру. **Жануарлар әлемі**. Төрттүлікжәнеоныңтөлдері(мінезіндегіерекшеліктер,қозғалысы,қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегітуралыұғымдарынкеңейту